

POSTÁS DOLGOZÓ

A POSTÁSOK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

XXIV. ÉVFOLYAM

11. SZÁM

1979. NOVEMBER

ÁRA: 1 FORINT

Választásokra készülődünk

Talán kissé korainak érződik, hogy novemberben beszámolási kötelezettségünkről szólnunk, hiszen a tagság előtti számadás időszaka az első negyedévben kezdődik. Első lépésként a szervezeti élet legkisebb, egyben legfontosabb egységeiben teszi vizsgálat tárgyává a tagság a mozgalom eredményeit, esetleges hibáit, mond véleményt választott politikai vezetőjéről, a bizalmiról. Ha meg van elégedve munkájával, megtartja tisztségében, ha viszont a bizalmi nem tett eleget vállalt kötelezettségeinek, megvonják tőle a bizalmat, s más választanak helyébe. A bizalmiak vizsgálatát követik a szakszervezeti bizottságok, tanácsok beszámolóit, végül az egész szakszervezet munkájáról az elnökség számol be a központi vezetőség előtt.

Ezt az évenkénti beszámolást is minden alkalommal szorgos előkészület, pontos számvetés, gondos elemzés előzi meg, mind a választott tisztségviselők, testületek, mind a tagság részéről. A bizalmi, a szakszervezeti bizottság, tanács összegzi és megbírói elé tárja tevékenységét, a tagság pedig közvetlenül vagy küldöttjei révén mérlegre teszi választottainak munkáját, s azt vagy helybenhagyja, vagy megbírólja.

Szükség van erre a kölcsönös tájékoztatásra, mert nemcsak a tagságnak kell tudnia arról, hogy mi folyik körülötte, mit tettek érte, a tisztségviselőnek is tisztában kell lennie azzal, miképpen vélekednek róla a választói.

Ha az évenkénti beszámolást jelentős és komoly feladatnak tekintjük, sokkal inkább áll ez a jövő évi, választásokkal egybekötött beszámolóra. Ezáltal ugyanis nem egy esztendő munkáját kell szemügyre venni, hanem a legutolsó választások óta eltelt öt év eredményeit, hibáit, s újabb öt év szervezeti életét kell előkészíteni.

Öt esztendő hosszú idő, sok várt vagy váratlan esemény hordozója. Változnak az egyén adottságai, életkörülményei, változik a gazdasági élet, fejlődik a társadalom, átszerveződik a munkahely; mindezekhez igazodni a mozgalom. Ebben élünk, példákat is tudunk rá mondani. Ki ne tudna megnevezni olyan tisztségviselőt, aki kora miatt kénytelen megválni munkahelyétől, egyúttal társadalmi feladatától, vagy olyat, akit egészségi állapotának vagy családi körülményeinek megváltozása akadályoz meg abban, hogy tisztségét továbbra is betöltsen. Olyan is akad, akinek újabb beosztására válik összeférhetetlenné eddigi betöltött funkciója.

Hogy a társadalom fejlődése mennyire befolyásolja a szakszervezetek életét, munkáját, szembetűnően bizonyítja a bizalmiak jog- és hatáskörének kiterjesztésére, valamint az üzemi demokrácia új fórumrendszerének kialakítására hozott határozatok. Bár vezető testületeink egységtű megállapítása szerint a bizalmiak döntő többsége alkalmasnak bizonyult a megnövekedett feladatok ellátására,

lesznek, akiknél más személyek — mindegy hogy milyen körülmények folytán — jobban el tudják végezni a rájuk bízott feladatokat. S hogy a munkahely átszervezésére példát, méghozzá postait említsék, elég a járási hivatalok rendszerének kialakulására utalnom, aminek hatására a partnereként működő szakszervezeti bizottságok is néhol szervezeti változások clé tekintenek.

Megüresednek tehát, itt-ott megszűnnek tisztségek, máshol újak alakulnak. A megüresült és újonnan létrejött helyeket be kell tölteni. Milyen új tisztségekre kell gondolni? Elmondhatjuk, hogy várhatóan megszűnnek az osztály-, illetve műhelybizottságok, s helyettük főbizalmi-rendszert kell kialakítani. Más, talán még nagyobb szervezeti változásra is számítani kell. Nevezetesen a magyar szakszervezeti mozgalom a jelenlegi vállalati, nálunk igazgatósági, üzemi szakszervezeti tanácsok működését akként kívánja élelni, céltudatosabbá tenni, hogy a tanács-tagok helyét a legkövetlenebb tömegkapcsolatokkal rendelkező tisztségviselőikkel, a bizalmiakkal, az ő küldöttjeikkel és a főbizalmiakkal tervei betölteni. A mozgalom tehát újabb lépéseket tesz a bizalmiak feladatkörének bővítése, szerepük jelentőségének növelése felé.

Már arról többször szó esett megbeszélésekben, írásos tárgyalási anyagokban meg a szakszervezeti sajtóban, hogy az utóbbi években lényegesen megváltozott a bizalmi munkája. A korábbi, „pénzbeszedésre” egyszerűsödött feladat más értelmet kapott. Maga a tagdíjak beszedése is politikai tartalommal töltődött fel, nem is beszélve az egyetértési, véleményezési és javaslattételi, ellenőrzési és képviselési jogok a tagság nevében való gyakorlásáról. Készségre lehet-e vonni a csoport tájékoztatásában, a tagoktól gyűjtött kívánások és információk továbbításában betöltött szerepük jelentőségét, az érdekvédelmi feladataik fontosságát, s azt, hogy helyzetüknek fogva a bizalmiak fejtik ki leginkább a szakszervezet nevelő tevékenységét?

Ha mindezt figyelembe vesszük, azt kell mondanunk, hogy a mozgalomban a bizalmi tölti be a legváltozatosabb, talán legnehezebb, de mindenképpen legszebb tisztséget. Visszalépésnek tekinthető-e hát, ha valamelyik igazgatósági tanács tagját megszűnő tisztsége helyett bizalminak választják meg? Akár meg is fordíthatjuk a kérdést: Nem azt a személyt kell-e a jelentőségében megnövekedett bizalmisággal megüresíteni, akit előzőleg éppen érdemeire való tekintettel választottak a tanács tagjává?

Persze, lesznek, akik mégis megválnak tisztségüktől. Itt emlékeztessünk arra, hogy a szakszervezet a dolgozókért, az emberért jött létre. Nemcsak azokért, akikért ezután is munkálkodnia kell, hanem azokért is, akik eddig a dolgozók érdekében fejtettek ki társadalmi tevékenységet. Ha

ettől vissza is vonulnak, nem maradhat el a köszönet és elismerés eddigi fáradozásukért, ezután sem feledkezhetünk el róluk.

Valamennyi megüresedő tisztség nem találhat gazdára a volt testületi tagoknak, a szakszervezet régi munkásainak személyében. A mozgalom új elkötelezettjei lépnek helyükbe. Olyan egyéniségekre van szükség, akik rendelkeznek azokkal a képességekkel, ismeretekkel, amelyek birtokában megfelelnek a velük szemben támasztott követelményeknek, élvezik a tagság bizalmát, előre tudják vinni a mozgalom ügyét.

Felkutatásuk időt, türelmet igényel. Ezért nem tartjuk korainak, hogy már most beszámolókra, választásokra, ezek előkészületeire gondoljunk, s ezek részfeladataival következő számunkban részletesen foglalkozunk. A kádereket nemcsak kiválasztani, hanem nevelni, felkészíteni is kell. Csak jól előkészített választásoktól várható a tagság összetételét tükröző vezetőség, amely nem nélkülözi sem a munkásság határozott harcoságát, sem az ifjúság lendületét, a nők családias gondoskodását, sem pedig a műszakiak és értelmiségiek nagyobb hozzáértését.

Kánya Gyula

A jó munka a legfőbb nevelő erő

Szakszervezetünk mindig hivatásának tekintette a postás dolgozók gondolkodásának magatartásának, munkához való viszonyának és életmódjának formálását. A dolgozók szocialista nevelése fontos feltétele a gazdasági célok megvalósításának, a posta előtt álló feladatok megoldásának, ezért szakszervezeti munkánk során állandóan napirenden kell tartani: szakszervezetünk valamennyi tevékenységét formálja át kell hatniuk a nevelési céloknak.

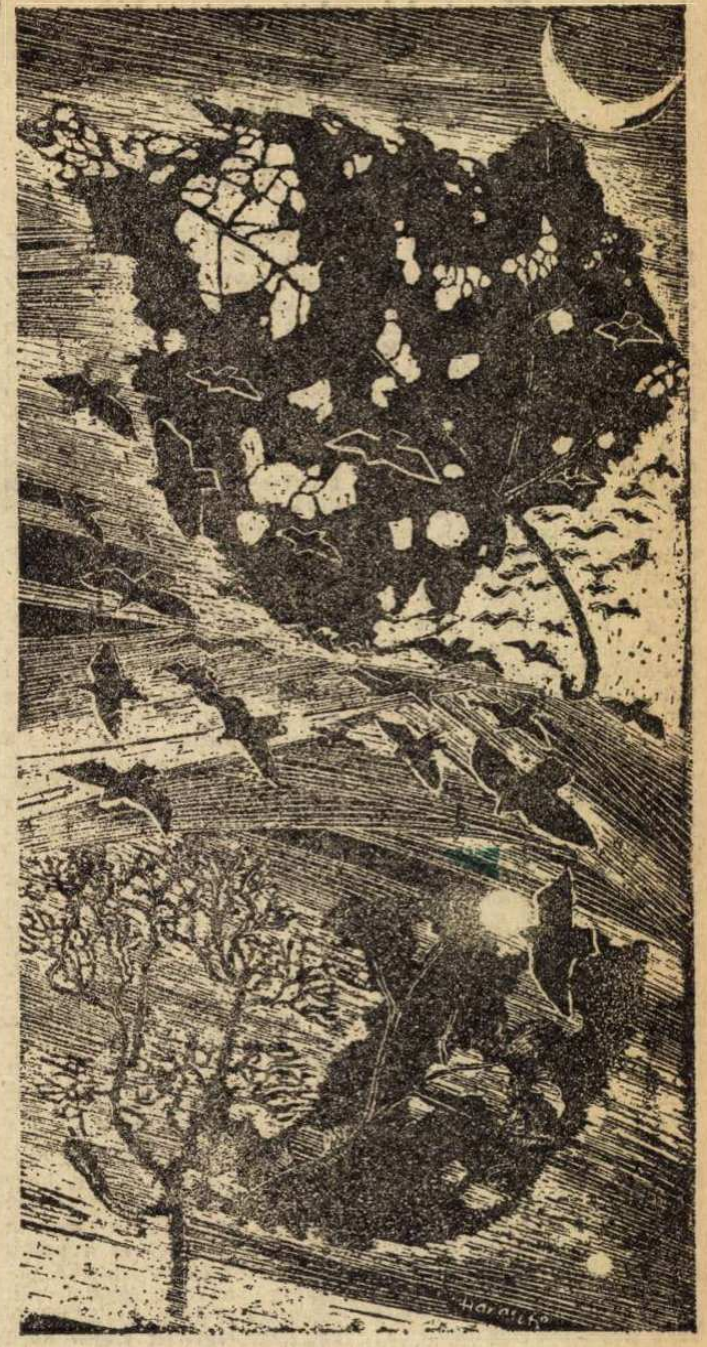
A nevelőmunka önmagában nem létezik, együtt jár a konkrét munkával. Színvonalának a szakszervezeti tevékenység minőségének függvénye, fejleszteni csak a szakszervezeti munka tartalmának szüntelen javításával, módszereinek gazdagításával lehet.

Nevelő tevékenységünk alapvető tényezője maga a munka, amely meghatározza a dolgozó ember személyiségét, lényegét. Nagy nevelő, emberformáló erő. A természet segít tevékenységünk során nemcsak a munka hatékonyságának közvetlen növelését, hanem a dolgozó emberek személyiségére gyakorolt hatását is szem előtt kell tartani. A munka feltételei, a környezet kulturáltsága, a munkaszervezés színvonala s a kollektíva belső értékrendje maradandó hatást gyakorolnak a dolgozók tudására, magatartására, befolyásolják munkához való viszonyukat. Az emberhez méltó életnek feltétele az emberhez méltó munka. Csak ez válhat élet-szükségletté. Ezért törekednünk kell a nehéz fizikai munka megkönnyítésére, a gépesítésre, a fölösleges adminisztráció csökkentésére, a munkaszervezés javítására. A jól végzett munka öröme, célt és biztonságot adó erejének felismerésére, a munka szeretetére kell nevelni a dolgozókat. Ezért célunk a munkához való viszony fejlesztése, a szocialista munkaerőkölcsönös alkotóelemeinek, a hivatás tudatnak, a szakma szeretetének elmélyítése. A postás

dolgozók elé állított társadalmi követelmények magasak. Elvárják tőlük a kulturált magatartást, a fegyelmet, a türelmet, az udvariassággal párosuló szakszerű munkát.

A munkahelyi demokrácia megvalósulása szakszervezetünk számára kiemelt jelentőségű politikai kérdés, jelenlegi gazdasági viszonyaink között előrehaladásunk fontos tényezője. Ervényesítésével a dolgozók aktivitásának és műveltségének fejlesztését is szolgáljuk. A különböző demokratikus fórumok rendelkezésünkre állnak, a dolgozók aktív részvételét azonban csak akkor várhatjuk, ha érzik, nem rákényszerített, hanem alkotó partnerei a vezetésnek. A demokrácia gyakorlása a vezetőktől és a beosztottaktól egyaránt nagyobb felkészültséget és felelősség-tudatot követel. A demokratikus fórumok akkor érik el céljukat — a munka és a nevelés tekintetében egyaránt —, ha viták vannak, gondolkodásra készítő javaslatok hangzanak el, érthető az előterjesztések, világosak az összefüggések, s a dolgozók véleményét nem formálisan, utólag kéri. Ebben a tekintetben jelentős előrelépés történt azzal, hogy az 1980. évi tervkészítés során a postaszervek együttes tanácskozásain az előterveket vitatták meg. Így több lehetőség nyílt a dolgozók javaslatainak hasznosítására. Lényeges ez, mert az előttünk álló feladatok csak kollektív akarral, együttes cselekvéssel oldhatók meg.

Mind a gazdasági, mind a nevelőmunka hatékony eszköze a munkaverseny-mozgalom. Elősegíti a munkához való szocialista viszony kialakulását, a közösségi szellem erősödését. A gazdaságosabb, minőségileg jobb munkához nagyobb hozzáértés, fegyelem, jobb légkör, fejlettebb munkakultúra szükséges. A dolgozók felelősségérzete és cselekvőkészsége megnyilvánul a szocialista brigádok

versenyfelajánlásaiban. Versenysszervező munkánk azáltal valhat eredményesebbé, ha a munkahely igényeinek s az egyén törekvéseinek, képességeinek legjobban megfelelő vállalások kialakítását szorgalmazzuk. A munkaversenyben egyre közelebb kell kerülni az egyénhez. A szocialista brigádok tevékenységénél is alapvető, hogy az egyén felelőssége nem oldódhat fel a közösségben, a brigád nem dolgozhat, művelődhet egy-egy tagja helyett.

A cselekvőkészség kibontakoztatásában, a gondolkodás formálásában jelentős szerepe van az anyagi és erkölcsi ösztönzés célszerű alkalmazásának. Reális bér- és jövedelempolitika kialakítása és annak következetes megvalósítása felelősségteljes feladat. A bérfejlesztés mértékének összeghangban kell állnia a végzett munka mennyiségével és minőségével. Nagyobb erkölcsi és anyagi elismerést érdemelnek azok, akik az átlagnál többet dolgoznak, a forgalmi végrehajtó szolgálat azon dolgozói, akik létszámiány mellett látják el feladataikat, akik kedvezőtlen körülmények között nehéz fizikai munkát végeznek, akik vállalják a több műszakos munkával járó hátrányokat. E téren — a dolgozók körében osztatlan elismerést kiváltó — előrelépés történt a műszakpótlék bevezetésével.

Az igazságos elbírálás szempontjából hasznos a teljesítményekhez kapcsolódó anyagi ösztönzési rendszer fejlesztése. Az egyenlősdiré törekvő, a szubjektív megítélésre alapozó bérpolitika a vezetés számára kényelmes lehet, de csökkenti a szorgalmas és tehetséges dolgozók munkakedvét, rontja a munkahelyi légkört. Így mind gazdasági, mind nevelési céljainkkal ellentétes.

A jövőben növekszik a bérrel kívüli juttatások, a szociálpolitikai munka jelentősége. A munkásszállítás korszerűsítése, az üzemi étkeztetés-

ben részt vevők számának növelése, a gépesítés, az osztott szolgálat megszüntetése és a heti pihenőnap biztosítását szolgáló intézkedések mind-mind kedvezően befolyásolják a dolgozók életviszonyait, s nevelő hatásuk is egyértelmű.

Minden döntés, intézkedés különböző hatásokat vált ki, s ezek esetenként szándékainkkal ellentétesek is lehetnek. A káros tudati hatást kiváltó körülményeket föl kell tártani, és törökdni kell kiküszöbölésükre. A munkaerőhiány okozta kényszerdöntések például torzulást okoznak a nevelőmunkában. Gyakran kell meggyőzni a dolgozókat arról, hogy tanuljanak, a nagyobb tudásra szükség van, az a dolgozó és a munkahely számára egyaránt fontos. Amíg azonban egy sikeres munkahely-változtatás anyagilag előnyösebb, mint a munkahely számára is fontos továbbtanulás, néhez a tisztségviselők feladata. Nevelőmunkánk hitelét ugyanis a szavak és tettek egysége, a tényleges eredmények adják.

A nevelőmunka terén vannak és lesznek is tenni-valóink. A szakszervezet nevelő hivatásának fejlesztése időszerű feladat. A Szakszervezetek Országos Tanácsa szeptember 21-i ülésén áttekintette az 1977 áprilisában meghatározott nevelési célok megvalósulásának helyzetét, s felhívta a szakszervezetek figyelmét a feladatok következetesebb végrehajtására. A munkahelyi nevelés gazdag tárházából mint legfontosabbakat az üzemi demokrácia érvényesítését, a munkaverseny-mozgalom fejlesztését, a bizalmiak nevelő szerepének erősítését tűzte ki célul. A SZOT iránymutatásának megfelelően, szakszervezetünk központi vezetőségének 1977. évi határozata alapján a szakszervezeti feladatok fejlesztetesebb ellátásával fejlesszük nevelőmunkánkat!

Zoltán Istvánné

Hazánkba látogatott az ausztrál postások szakszervezetének küldöttsége

Ausztrália említésekor a legtöbb ember képzeletében először az egzotikus természeti adottságok jelennek meg. A térkép és korábbi ismereteink segítségével azonban kibontakozik előttünk gazdasági és társadalmi berendezkedésével földünk legnagyobb „szigete”.

A közelmúltban a budapesti és debreceni postásoknak néhány napon át alkalmuk volt bőven is hallani a távoli földrészeiről, az ott élő postások életéről és munkakörülményeiről, szakszervezeti mozgalmáról. Október 13-tól 20-ig hazánkban járt az Ausztrál Postai és Távközlési Dolgozók Szakszervezetének 3 tagú küldöttsége. George Staler főtitkár, a delegáció vezetője, Leonard Code és Ray Roe, a központi vezetőség tagjai látogatásra érkeztek, hogy tanulmányozzák a magyar postások, ezen belül szakszervezetünk munkáját, feladatát, tárgyaljanak a két szakszervezet közötti kapcsolatokról, továbbfejlesztéséről és a nemzetközi szakszervezeti mozgalom időszerű kérdéseiről. Látogatásuk során érdeklődésük tekintetük meg több nevezetes postalétesítményt, szociális és kulturális intézményt, ismerkedtek a vidéki postások életével. Viszonzásul tájékoztatást adtak Ausztrália helyzetéről, a postai és távközlési dolgozók életéről, szakszervezeti mozgalmáról.

Megtudhattuk, hogy Ausztráliában a posta és távközlés három minisztérium igazgatása alá tartozik. Mind a postára, mind a távközlésre magas fokú gépesítés jellemző.

Míg nálunk a technológia fejlesztésével elsősorban a munkaerő pótlása a cél, az ausztrál postások a gépesítést a munkanélküliség fő forrásának tekintik. Ezzel kapcsolatos ellenérzéseiket a szakszervezeti mozgalmon belül is hangoztatják. A postán belül 6 százalékos munkanélküliség a harc fő irányát is meghatározza.

Az államirányítástól eltérően a postai és távközlési dolgo-

zók egyetlen közös szakszervezetbe tömörülnek. Szervezettségük 100 százalékos. Hogy ezt hogy érik el? Az új dolgozót felkérlik, hogy három hónapon belül lépjen be a szakszervezetbe. Nem szívesen dolgoznak olyannal, aki nem szakszervezeti tag. A kívülmaradó egy idő után különös dolgokat észlel. Körzetébe nincs kézbesítendő levél, nincs hibás telefonkészlők. Később kötegszám kerülnek elő a kézbesítetlen küldemények, panasz emelnek az előfizetők.

A szakszervezeti vezetőknek a dolgozók érdekeiért, az emberségebbé körülményekért a posta és a távközlés vezetőivel szemben külön-külön meg kell küzdeniük. Nehezíti harukat a jelenleg uralmon levő konzervatív kormányzat. Intézkedéseik gyakran még az előző, haladékos irányzatot képviselő kormány idején elért eredményeket is veszélyeztetik.

Szociális és kulturális intézményeinket látva, elismeréssel nyilatkoztak a minden korosztályt átfogó gondoskodásról. Saját kormányuk nem ad támogatást önálló postal szociális intézmények létesítéséhez. Üdülésre, művelődésre, sportolásra a postások dolgozók támogatásával létrehozott és fenntartott intézményeken keresztül van lehetőségük.

A látogatás során a delegáció tagjai hangoztatták, hogy az eltérő társadalmi viszonyok ellenére sok a rokon vonás a két szakszervezet és a postások céljai között. A jogokért, az érdekvédelemért folytatott harcon kívül mindkét szakszervezet széles körű nemzetközi kapcsolatokat ápol. Részt vesz a nemzetközi szakszervezeti mozgalomban, szót emel a teljes leszerelésért és az általános békéért.

Az őszinte, baráti légkörben folytatott eszmecsere, találkozások, eredményesen segíthetik kapcsolataink további elmélyítését, az ausztrál és a magyar postások kölcsönös megismerését.

Pálinkás Ilona

KITÜNTETÉSEK

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulóján szakszervezetünk elnökségének javaslatára kiemelt szakmai és társadalmi munkájáért a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa

Munka Erdemrend arany fokozatát

adományozta Kovács István szb-titkárnak (Posta Elsőmoló és Statisztikai Hivatal); a

Munka Erdemrend ezüst fokozatával

tüntette ki Balikó István szb-titkárt (Veszprém megyei Távközlési Üzem), Gregus Györgyné szb-titkárt (Postások Szakszervezete), Luterán Béla szb-titkárt (Miskolc 1. postahivatal); a

Munka Erdemrend bronz fokozatát

adományozta Keresztes Mihály iszt-titkárnak (Szegedi Postaigazgatóság), Koppányi Rezsőnek, a Postások Szakszervezete számvizsgáló bizottsága tagjának (Budapesti Postaigazgatóság), Matus György iszt-szb tagnak (Helyközi Távbeszélő Igazgatóság).

A Szakszervezetek Országos Tanácsa a

Szakszervezeti Munkáért arany fokozattal

tüntette ki Kovács Lajos jszb-elnököt (Lenti postahivatal), Szegedi Sándor iszt-tagot (Csongrád megyei Távközlési Üzem); a

Szakszervezeti Munkáért ezüst fokozatát

adományozta Papp Józsefnének, a Postások Szakszervezete politikai munkatársának, Sáhó Sándornének, a Postások Szakszervezete főkönyvelőjének, a

Szakszervezeti Munkáért Oklevelet

kapta Dobos Anna szb-tag (Budapesti Postaigazgatóság Fenntartási Üzem), Faltányi Ferencné szb-tag (Posta Központi Hírlap Iroda), Fülöp István bizalmi (Postások Szakszervezete), Jendrolovits Lajosné szb-tag (Posta Műszerüzem), Kaszás József bizalmi (Budapest 62. postahivatal), Kovács Sándorné szb-titkár (Ferenc Távbeszélő Üzem), Soós Zsigmond szb-elnök (Debreceni Postaigazgatóság), Varjas Károlyné bizalmi (Dunaújváros 1. postahivatal).

A Közlekedés- és postügyi miniszter a

Kiváló Munkáért kitüntetés

adományozta Kesseldorfer Györgyi szb-titkárnak (Budapest 5. postahivatal), Kelemen János jszb-titkárnak (Kál postahivatal), Kiss Ödön bizalminak (Győr 2. postahivatal), Kovács Vendelné jszb-titkárnak (Gyula postahivatal), Krakk Józsefné, a Postások Szakszervezete politikai munkatársának, Osz Zsuzsannának, a Postások Szakszervezete titkárnőjének, Zádor Lászlóné jszb-elnöknek (Aszód postahivatal);

Ministeri Dicsérettel

tüntette ki Eipl Mihály szb-elnököt (Teréz Távbeszélő Üzem), Gergely János bizalmi (Debreceni Mikrohullámú Állomás), Gondí Ferenc iszt-tagot (Alközponti Üzem), Karcagi Imre szb-titkárt (Helyközi Távbeszélő Igazgatóság Gyártó és Szerelő Üzem), Zsiska Lászlóné kv-tagot (Gyöngyös 1. postahivatal).

A posta vezérigazgatója

Vezérigazgatói Elismerést

adományozott dr. Balogh Istvánné bizalminak (Posta Központi Beruházási Iroda), Hockstok Ede jszb-titkárnak (Móhács 1. postahivatal), Böndicz Lajos bizalmi helyettesnek (Budapest 112. postahivatal), Keller Józsefné szb-titkárnak (Magyar Bélyeggyűjtők Országos Szövetsége), Kiss Ábá Péter szb-titkárnak (Pécsi Rádióállomás), Miskolc Sándorné bizalminak (Belföldi Távbeszélő Központ), Trencsényi Gyula szb-tagnak (Debreceni Postaigazgatóság).

Szívükből köszöntjük szakszervezetünk kitüntetett elnökét

A belföldi távbeszélő központ zajos termében munkájába temetkezve találtam Benke Gézánét, aki a Munka Erdemrend arany fokozatát kapta november 7-én.

— Úgy tudtam, hogy nyugdíjas, mégis a legnagyobb munka kellő közepén kell zavarnom — kezdem bocsánatkérően a beszélgetést.

— Szeptember 1-től papíron valóban nyugdíjas vagyok, de aki, mint én is, 1942-től megszakítás nélkül a belföldi távbeszélő központ dolgozója, nehéz szívvel hagyja el munkahelyét, ha lehet, visszajár.

— A magas kitüntetés, amelyet kapott ennek a 37 évnek az elismerése?

— Talán úgy mondanám inkább, a szakmai és társadalmi munkámnak az elismerése. 1945 óta végzek társadalmi munkát, voltam népevelő, nőfelelős, szakszervezeti bizottsági tag, szakszervezeti tit-

kár, 1963-tól a Postások Szakszervezete központi vezetőségének és elnökségének tagja, s a legutolsó kongresszus óta vagyok a Postások Szakszervezetének elnöke. Szép és nehéz funkció ez. Főként a központi vezetőségi ülések levezetésénél érzem a feladat súlyát: egyetlen észrevétel, javaslat se sikkadjon el! Egy-egy döntést, állásfoglalást felelősséggel kell mérlegelnem, és lelkiismeretesen átgondolnom, hiszen a posta minden dolgozóját érinti.

— Mi volt az a feladat, amely leginkább a szívéhez nőtt, amelyre a legszívesebben emlékszik?

— Termelési felelősként 1960-ban a szocialistabrigádmozgalom szervezésénél, indításánál bábáskodtam. Több éven át, mint brigádvezető közreműködő tanúja voltam eredményeinek, hasznának. 1962-ben a szocialista brigádvezetők első országos értekezletén az első között kaptam Munka Erdemrend kitüntetését. Volt egy másik szívügyem is: a postás nők helyzete. Az Országos Postás Nőbizottság vezetőjeként kísértem figyelemmel a nőpolitikai határozat végrehajtását országos szinten.

— Ennyi, és ilyen sokrétű feladat, mint aktív dolgozó, is bizonyára sok energiát igényelt. Elkoptatott kérdés, de hadd tegyem föl: mik a további tervei?

— Amíg erőm, egészségem engedi, szívesen válllok minden földadatot.

Gratulálunk Benke Gézánének a magas kitüntetéshez, és további munkájához erőt, egészséget kívánunk.

Czegledi Cecília

Tudósítás az elnökség üléséről

Szakszervezetünk legutóbbi ülésén a Budapesti Távbeszélő Igazgatóság beszámolt az 1977–79. évi bérigazgatásáról, valamint üzemeltetési, fenntartási tevékenységének hatékonyságáról. A beszámoló hosszú vita után az elnökség elfogadta, és megállapította, hogy továbbra is szükség van az igazgatóság előtt álló feladatok ellátásához a postaszervek nagyarányú összefogására.

Második napirendi pontként a Posta-vezérigazgatóság adott tájékoztatást a hírlapot is készítő egyesített kézbesítők vasárnapi pihenőnapjának kiadására tett intézkedések végrehajtásáról. A tapasztalatok kedvezőek, 90 százalékban már megoldódott a kézbesítők helyettesítése. Az elnökség határozata értelmében a témát 1980 I. félévében ismételt napirendre kell tűzni.

Segítsük elő a fiatalok beilleszkedését!

A postás fiatalok körében végzett ifjúságpolitikai munka jó irányban halad, de az eredményekkel korántsem lehetünk elégedettek. Számos régi gond ma is él, sőt időközben újak is keletkeztek — állapította meg az elnökség azon az ülésen, amelyen az ifjúsági törvény alapján végzett munkát tekintette át.

A munkába állás, a beilleszkedés a legtöbb fiatalnál nehézségekbe ütközik. Az ifjúsági parlamenteken elmondták a fiatalok, úgy érzik, hogy a pályakezdés szakaszában az ünnepélyes fogadtatás után magukra maradnak. Ezért szorgalmazták a KISZ- és szakszervezeti szervek a patronálási rendszer bevezetését. A vezérigazgatóság ezirányú utasításának szó szerinti végrehajtása önmagában még nem elegendő e tevékenység továbbfejlesztéséhez, igazi céljának eléréséhez a postaszervezet intézkedési tervét, a kollektív szerződéseket, szabályzatokat mellett a jó kezdeményezések sem nélkülözhetők. Sokat jelent a kollektív segítségnyújtás. A fiatalok keresik a szakma tisztelendő tradícióját és igénylik azt, hogy a választott szakma minden titka feltárujon előttük. Nem segíti a fiatalokat a szakma megszeretésében, ha a meste-

rek, oktatók kényszeredetten, elszurkultén adják át ismereteiket. Ezért a fiatalok tenni vágyása mellett szükség van a dolgozó kollektívák megértő, segítő támogatására is. A szép kezdőbér vagy az ünnepélyes fogadtatás nem pótolja azokat az emberi kapcsolatokat, amelyek a fiatalok igényelnek.

Sokan úgy tartják, hogy anyagiasság a mai fiatalok, csak a pénz érdekli őket. Valóban, vannak közöttük ilyenek is. A többség azonban azért gyűjt és szeretne minél nagyobb fizetést, mert erre az időszakra esik a családalapítás temérdek gondja is. A családnak pedig lakásra, otthonra van szüksége.

A fiatalok életkori sajátosságukból fakadó türelmetlenségük ellenére általában megértik, hogy az anyagi nehézségek megnyugtató megoldása nem megy egyik napról a másikra. Számottevő eredménynek tekintik a műszakpótlék bevezetését és azt, hogy a posta saját erejéből feleljen az elmaradt béreket az első határookra. Mégis, jogos észrevételük a postásoknak, hogy ezen belül a fiataloknak, hogy bérük a népgazdaság egyéb ágazataiban hasonló munkakört betöltő dolgozókéval 10–15 százalékkal elmarad.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy a fiatalok kezdőbére ma már nem kavar olyan viharokat, mint korábban. Ez persze nem jelenti azt, hogy nem adódnak feszültségek egyes rétegek között. Gyakori panasz, hogy az új munkatárs magasabb bérbesorolásba kerül, mint az, aki három-négy évvel korábban jött a munkahelyére.

Ennél sokkal nagyobb gond a lakás és a gyermekek óvodai, bölcsődei elhelyezése, annak ellenére, hogy a posta 1978-ban már minden jogos igénylőnek kiutalta a 140 000 forint kamatmentes kölcsönt, s a dolgozók gyermekeinek bölcsődei elhelyezését nemcsak saját létesítményekkel, hanem férőhelyek vásárlásával, üzemeltetési hozzájárulással segíti. Jelentős eredmény, hogy a fiatalok javaslata alapján 1976 óta a gyeselevő postás kismamák nyereségrészesedést kapnak.

A társadalom és ezen belül a posta sokoldalú neveléssel, oktatással és képzéssel készíti fel az ifjúságot feladatainak teljesítésére. Ezt jól tükrözi az a tapasztalat is, hogy a fiatalok világnézetében, erkölcsi magatartásában, szakmaszeretetében és a munkában való helytállásban ja-

vulás tapasztalható. De ezzel nem vagyunk és nem is lehetünk elégedettek, mivel a munkafegyelmek, munkaerőkölcsön meg mindig nem éri el a kívánt szintet. A jobb gazdasági eredmények megteremtéséért a fiataloknak is jobban és többet kell tenniük az eddigieknél.

Az elnökség, öt év ifjúságpolitikai tevékenységéből levonva a tanulságot, meghatározta a további tennivalókat. Megállapította, hogy a feladatok sikeres végrehajtásához új határozatra nincs szükség, mert az ifjúsági törvény, továbbá a SZOT-nak és szakszervezetünk központi vezetőségének 1970. évi határozata a feladatokat hosszú távra megjelölte. Felhívta a figyelmet arra, hogy fokozottabban kell érvényesülnie annak a szemléletnek, amely szerint az ifjúságpolitikai munka nem rétegfeladat, hanem a mindennapi politikai munka szerves része. Még nagyon sokat kell tenni ahhoz, hogy minél több legyen azoknak a fiataloknak a száma, akik megtalálják helyüket közöttünk, és hivatásuknak tekintsék a postai munkát.

Moravec Márta

Az ausztrál küldöttség: Ray Roe, George Staler, Leonard Code

Nemzetközi hírek

A SZOVJET Postai és Hírközlési Dolgozók Szakszervezete október 8. és 11. között nemzetközi konferenciát szervezett Moszkvában. A konferencián a szocialista országok postás és távközlési szakszervezeteinek képviselői vettek részt. Megvitaták a postai és távközlési szolgálatban foglalkoztatott fiatalok képzéséről, továbbképzéséről adódó szakszervezeti feladatokat. Kicserélték a munkában szerzett tapasztalatokat, megismerkedtek a szovjet postás oktatási intézmények gyakorlati tevékenységével.

A NÉMET Postás Szakszervezet meghívására Tanos Lászlóné kv-titkár vezetésével október 15-től 19-ig 3 tagú küldöttség tartózkodott a Német Szövetségi Köztársaságban. A küldöttség a személyzeti tanácsok működését, jog- és hatáskörét, a szakszervezeti rendszerét és az ifjúság körében végzett szakszervezeti tevékenységet tanulmányozta.

A SVÁJCI szakmai szakszervezeti folyóiratok szerkesztőinek 4 tagú delegációját — köztük Ernst Hoffman főszervező kollégát a svájci postai távközlési és vámtügyi dolgozók szakszervezetétől — fogadta székházában szakszervezetünk október 23-án. Vendégeink a posta és a szakszervezet kapcsolata, a jog- és hatáskörök érvényesülése iránt érdeklődtek.

A KÖLNI és a KIELI postás szakszervezet 120, illetve 48 fős turistacsoportja tartózkodott hazánkban október folyamán. NSZK-beli kollégáink szakmai nap keretében tájékoztatást kaptak a Magyar Postának és a Postások Szakszervezetének tevékenységéről a postás dolgozók élet- és munkakörülményeiről. Postai, szociális, kulturális és sport létesítményeket tekintettek meg.

Krakk József

Korszerű-e a Postai Fegyelmi Szabályzat?

Az elmúlt időszakban egyre több esett az általánostól eltérő postai fegyelmi felelősségvonnás jelenlegi rendszeréről, és számos bírálat is érte.

A Munka Törvénykönyvének végrehajtási rendelete lehetővé teszi, hogy a közlekedés és posta területén dolgozókat külön szabályozás alapján vonják fegyelmi felelősségre. A jogi különállást azzal indokolták, hogy a posta kizárólagos joggal lát el olyan kivételes feladatokat, amelyek teljes szigorúságot, az átlagosnál szigorúbb munkafegyelmet igényelnek. Ezt hivatott biztosítani többek között az 1968. május 1-én bevezetett Postai Fegyelmi Szabályzat, s ennek alapján járunk el még ma is. Jelenleg a fegyelmi eljárás és a fellebbezés szabályait úgy meggye, és zárul le anélkül, hogy a dolgozók a döntőbizottságot, majd a munkaügyi bíróságot igénybe vehetnék.

Ismeretes, hogy kialakult és eredményesen működik a postai jogsegélyszolgálat. A dolgozók mégsem fordulhatnak hozzá fegyelmi ügyekben jogsegélyért, mert gyakorlatilag nincs lehetőség rá, nincs fórum arra, hogy — az esetleges tanácsadón kívül — képviselést adjunk a dolgozók részére.

Számtalan — munkaviszonyból eredő — kérdésben for-

dulhatnak a dolgozók döntőbizottsághoz és bírósághoz, például felmondás esetén. Fegyelmi elbocsátáskor, mely eppoly a munkaviszony megszüntetéséhez vezet, már ki van zárva az említett szervek igénybevétele.

A társadalmi, gazdasági viszonyok fejlődése, az időközben megjelent jogszabályok kodifikációja felveti annak kérdését is, hogy megállja-e helyét a továbbiakban a Postai Fegyelmi Szabályzat. Válaszunk egyértelműen az, hogy nem.

Megítélésünk szerint az a sajátosság, mely az elkülönített szabályozást annak idején szükségessé tette, ma már nem áll fenn olyan fokon, mely a jelenlegi helyzet fenntartását indokolná. A munkafegyelmenem más eljárási szabályok alkalmazásán, hanem az anyagi jog következetes betartásán kell alapulnia.

Mint ismeretes, a munkajogi szabályozás korszerűsítése és továbbfejlesztése folyamatban van, és ennek megfelelően a közeljövőben a Munka Törvénykönyvének módosítása is várható. Bizunk benne, hogy ez a kodifikációs munka a postás dolgozókra nézve is — sok más kérdés megoldása mellett — a postai fegyelmi rendszerben szintén kedvező változást fog előidézni.

Dr. Mozsolits Beáta

Eredményes volt a munkavédelmi plakát pályázat

A Posta-vezérigazgatóság 1979. augusztusának elején hirdette meg a postás dolgozók körében a munkavédelmi plakát pályázatot. A pályázat kiírását egyrészt a postai üzemi balesetek gyakorisága indokolta, másrészt a postászerveknek az a kívánsága, hogy a legfontosabb postai munkaterületek baleseti veszélyeire, a biztonság követelményeire a témához illő plakáttal hívják fel a dolgozók figyelmét.

A bíráló bizottság megállapította, hogy a pályázat a célját elérte, amit a beküldött 62 pályamunka is bizonyít. A pályázók többsége eleget tett annak a követelménynek is, hogy a plakátok figyelemfelkeltők, könnyen érthetőek legyenek.

A bíráló bizottság a beérkezett pályamunkákat ötlet, tartalom, használhatóság szempontjából értékelté, és — a kitűzött díjak odaítélésével — a következő helyezésű sorrendet állapította meg:

I. díjat, 2000 forintot Nagy Vilmos (HTI, munkaügyi osztály) nyert. „Hálózatfenntartás, 1979.” jellegű pályázatáért.

II. díj (1500.—Ft): Zorán Zoltán (Szolnok, Rádióállomás), „Kocka”.

III. díj (1200.—Ft): Mausek Vilmosné, Köhgyi Sándorné és Scheiber Csaba (Posta Oktatási Központ, tanfolyamhallgatók), „Laci”.

IV. díj (800.—Ft): Sárvári Erzsébet (József Távbeszélő Üzem), „Gyöngyvirág”.

V. díj (600.—Ft): Kakuk Magdolna (Heves megyei Távbeszélő Üzem), „Napsugár II”.

VI. díj (500.—Ft): Papp János (Vámospercs postahivatal), „B. M. F.” jellegű pályaműve.

A Postások Szakszervezetének különdíját — egy jutalom üdülőjegyet — „Hálózatfenntartás 1979” I. pályamunkáért Nagy Vilmos (HTI, munkaügyi osztály) kapta.

A bíráló bizottság javaslatára a Posta-vezérigazgatóság tárgyalásban részesítette Horváth Tibort (Soproni Postaigazgatóság, szervezési osztály), „Bátorság” és „Háló”, Pinczel Gyuláné és Bakabné Székely Emília tanfolyamhallgatókat (Posta Oktatási Központ), „Tetemrehívás” jellegűvel beküldött pályázatáért.

A Posta-vezérigazgatóság közli, hogy a beküldőknek a pályamunkákat nem adja vissza, de kivételként azokat a pályázókat a jogszabály szerinti díjazás illeti meg.

Szeptemberi számunkban hírt adtunk az MSZMP XII. kongresszusának és hazánk felszabadulása 35. évfordulójának tiszteletére indult munkaverseny példamutató vállalásairól, valamint a munkafelajánlások főbb tartalmi vonásairól. Az azóta eltelt időszakban — jöhető érzés — már kézzelfogható eredmények születtek. Ezekről kívánunk most beszámolni.

A harmadik negyedévi teljesítés értékelésével egy időben mindenütt elkészült a kongresszusi és jubileumi verseny időarányos teljesítésének felmérése is. A különböző posztai szolgáltatási ágakban elért eredmények bizonyítják az augusztus folyamán kibontakozott versenymozgalmak élénkítő hatását.

A forgalmi szolgáltatásoknál a munkaszervezés javításával, a munkaidő jobb kihasználásával, az igénybevevők udvarias, előzékeny kiszolgálásával javult a postaküldemények felvétele és kézbesítése;

csökkent a késve kézbesített táviratok és expressz küldemények száma;

növelték a szakszervezeti rendszerben részt vevő szervek számát, ami csökkentette a nagyközönség várakozási idejét;

a területi igazgatóságoknál munkaerőhiány miatt postahivatal nem szünetelt;

elsősorban az ellenőrzés javításával több területen sikerült a pénztári eltérések számát csökkenteni;

a hírlapterjesztés terén — a cseppet sem kedvező körülmények ellenére — a dolgozók olyan felajánlásokat tettek, amelyeknek eredményeként az ország nagy részében sikerült a további csökkentést megállítani, sőt egy-egy területen (főleg vidéken) a januári bázisszintet elérni, illetve néhol meghaladni.

A távbeszélő-szolgálatban a legtöbb gond és nehézség a minőségi és mennyiségi igények kielégítésében mutatkozik. A távbeszélőhelyzet javítására tett postai intézkedések, valamint a javulást elősegítő munkaverseny-vállalások teljesítése során elért eredményeket a nagyközönség csak fokozatosan fogja érzékelni. A szocialista brigádok, egyéb kollektívák és egyének a munkafelajánlásaival fogva biztató eredményekről számolhatunk be:

A lakosság jobb távbeszélő-ellátására a terven felül 45 ezres program (amely 1980 végére fejeződik be) időarányos teljesítése — a kezdeti nehézségek (tervek hiánya, illetve elavultsága, munkaterület hiánya, engedélyezési nehézségek, anyagihiány) ellenére — a munkaszervezés javítása, munkaerőportálás révén az év végére várható.

A tiszta állomáscsoportot várhatóan meghaladja az év tervezett. Ezt kívánják elősegíteni a határidők előrehozására tett vállalások teljesítésével. Például a Budapesti Postaigazgatóság területén Tatabánya új crossbar távbeszélő-központját a november 7-i határidő előtt átadták. A Helyközi Távbeszélő Igazgatóságnak a Budapest—Kelebia és Cegléd—Kiskunhalas vasútvonal villamosításához kapcsolódó munkái időarányosan haladnak, a tennivalók 80 százalékát elvégezték; Szekszárd, Paks, Salgótarján és Tatabánya korszerű távhívó központjához mintegy 300 átviteli összeköttetést határidő előtt elkészítettek. A Debreceni Postaigazgatóság a tervezett 2138 új távbeszélő-állomással szemben 2462-t szerelt fel.

A gazdálkodás hatékonyságát javító, az anyag- és energiatarékosság fokozását elősegítő vállalások teljesítésében is érődik a kongresszusi munkaverseny lendítő ereje:

A Posta Központi Javító Üzemben az egyes brigádok teljesítményében a kongresszusi felajánlásokat követően, főleg szeptemberben, kedvező változás állt be. Az eddigi átlag 110 százalék körüli teljesítéshez viszonyítva 3—5 százalékos javulást értek el.

A Posta Központi Képzési brigádjai a Petőfi-hídon és környékén folyó munkákra tett vállalásukat időarányosan, a budafoki csoport munkáit — a felmerült többlet- és pótmunkákkal együtt — augusztus 31-re teljesítették.

A Posta Központi Jarmútelep dolgozói a vállalt 56 200 literrel szemben 73 900 liter üzemanyagot takarítottak meg szállítási költségeik csökkentése mellett.

A Posta Rádió- és Televízióműszaki Igazgatóságon a beruházási osztály szocialista brigádja a frekvenciagazdálkodási iroda hálózattervezési osztályának szocialista brigádjával együttműködve a bajnoki átjátszóadó telephelynek kijelölésével mintegy 2,2 millió forintos megtakarítást lehetővé tevő terv készítésére tett vállalást teljesített.

A szocialista brigádmozgalmot hármas jelszaván belül a tanulásra és a közösségi életre tett vállalások folyamatos valósulnak meg, itt főleg a politikai és szakmai továbbképzésben kívánunk eredményeket elérni a brigádok.

A kongresszusi és jubileumi munkaversenyben eddig elért eredmények a lefektatni természetesen szelebb körök. Az elért eredmények közlésében viszonylagos teljességre törekedni csak hosszabb távon tudunk, e cél elérése végett viszont olvasóinkat a továbbiakban is folyamatosan tájékoztatni kívánjuk a munkaverseny állásáról.

Mészáros József

Biztató kezdeti eredmények a kongresszusi munkaversenyben

A tagdíjak képezik a szakszervezeti munka anyagi alapját

A tagdíjbesorolás hatása havi 178 ezer forint tagdíjbevétel-növekedés. Az eredmény az átlagdíj növekedésén felül az 1978. május havhoz viszonyított ezerfős taglétszám-növekedés is befolyásolta.

A tagdíjbesorolás — pénzügyi szerepén felül — politikai tevékenység. Amikor a dolgozók elfogadják a következő tizenkét hónapra tagdíjukat, egyúttal kifejezik véleményüket az alapszervezet munkájáról, elmondhatják javaslataikat. Állást foglalnak abban is, hogy vállalják a szervezethez tartozásukat, a szakszervezeti tagsággal járó jogokat és kötelezettségeket is.

A tagdíjbefizetés politikai szerepe az évi egyszeri tagdíjbesoroláson kívül a havi rendszeres tagdíjbefizetésben kifejezésre jut, ha módja van rá a tagságnak, hogy a bizalmi-kon keresztül a szervezet életével kapcsolatba kerüljön,

tudomást szerezzen a bizottság munkájáról, a kollektíva közös gondjairól, eredményeiről. A tagság és a bizalmiak kölcsönösen jó kapcsolata kihat az alapszervezet, s közvetett módon szakszervezetünk munkájára is.

Összegezve a tagdíjbesorolás tapasztalatait, megállapíthatjuk, hogy szakszervezeti bizottságaink a SZOT titkárságának, valamint szakszervezetünknek irányelveit betartották. A munka a kitűzött határidőre elkészült, így a tagság az 1979. július havi tagdíjakat már az új besorolás szerint fizette.

Ezúton is szeretnénk kifejezni köszönetünket a bizalmiaknak, társadalmi aktíváknak, a bérszámfejtőknek és mindenkinek, aki a fontos politikai és gazdasági munkában eredményesen közreműködött.

Perjesi József

1975:	25,60 Ft
1976:	27,10 Ft
1977:	28,60 Ft
1978:	30,40 Ft
1979:	32,90 Ft

Az 1979. májusában besorolt szakszervezeti tagok száma 57 625 volt, tanulók, nyugdíjasok és jogfenntartók nélkül. E létszámból 5—15 forint havi tagdíjat mindössze 1789-en (3,1%) fizetnek. A tagság 70,7 százaléka (40 727 fő) a 17—35 Ft-os tagdíjostályok egyikéhez tartozik. A magasabb tagdíjostályokba (40—120 Ft) tagságunk 26,2 százaléka, azaz 15 109 fő került. Ez utóbbi arány jelentősen nőtt: az előző évi besoroláshoz még csak 19,1 százalék volt.

Munkavédelmi hónap Nagykanizsán

Mozgalmas munkavédelmi hónapot tartott októberben Nagykanizsa 2 postahivatal. Ebből az alkalomból elsősorban a rendszeres munkavédelmi tevékenységet fokoztuk. A szokásosnál több alkalommal tartottunk munkavédelmi ellenőrzést, különböző napszakokban vizsgáltuk a pályaudvari kezelést, az egészségügyi előírások betartását, a tisztaságot. Figyelemmel a szüret időszakára, fokozottan ellenőriztük az alkoholfogyasztást.

A hivatal dolgozóinak 90 százaléka vett részt rendkívüli balesetvédelmi oktatáson, az elmaradottakat szigorúan

felelősségre vontuk, és részükre pótképzést rendeztünk. A hónap rendezvényei közül feltétlenül említést érdemel a kocogó akadályverseny, amelyen a résztvevőknek egészségügyi és elsősegélynyújtó feladatokat kellett megoldaniuk. A városi szinten megrendezett versenyen a hivatal Szorgalom brigádja második lett.

A hónap végén 52 résztvevővel 3 fordulós munkavédelmi vetélkedőt rendeztünk. Az egyéni versenyt Herczeg Zoltán, a Szorgalom brigád tagja, a brigádversenyt a Kossuth brigád nyerte.

Harcz Lajos

Időszerű kérdések

Hatályos társadalombiztosítási szabályaink szerint az alapot nélkülözve, a közelmúltban ismét különböző híresztelések kaptak lábra a nyugdíj megállapításáról, valamint a nyugdíjazás évét közvetlenül megelőző öt naptári év közül az igénylőre legkedvezőbb három naptári év alatt főfoglalkozás keretében elért kereset havi átlaga alapján kell megállapítani. A havi átlagkereset megállapításánál kerestetként minden olyan pénzbeli és természetbeni jutást számításba kell venni, amely után nyugdíjjárulékot kellett fizetni.

Az idézett rendelkezésekből egyértelműen megállapítható az, hogy a nyugdíj megállapításának alapjául szolgáló kereset nemcsak az alapbért foglalja magába. Nyugdíjalapként figyelembe vesznek az alapbérrel felül egyéb jogcímen kifizetett minden olyan keresetet is, amely után a dolgozónak nyugdíjjárulékot kell fizetnie. Ilyenek lehetnek: bérpótlék, túlóra- és készenléti díj, mozgó bér — akár elzárva megválasztott feladatok, akár utólagos elbírálás alapján fizetik ki — kitüntetéssel együtt járó jutalom stb. Egyetlen, mindenkire érvényes korlátozás az, hogy az öregségi nyugdíj összegének a megállapításánál figyelembe vehető havi átlagkereset 10 000 forintnál több nem lehet.

Sajnálatos módon, minden alapot nélkülözve, a közelmúltban ismét különböző híresztelések kaptak lábra a nyugdíj alap megváltoztatásával kapcsolatban. Egyesek szerint a nyugdíjalap kizárólag az alapbér lesz, míg mások azt állítják, hogy az alapbérrel felül kereset meghatározott, maximált összegét is figyelembe veszik stb. A híresztelések alapfogalmai mindenképpen az, hogy állami intézkedéssel módosítják (csökkentik) a nyugdíjalapot.

Ezeknek a mendemondáknak — annak ellenére, hogy a tömegkommunikációs eszközök útján az arra illetékesek többször cáfolták — továbbra is sokan hitelt adnak a postás dolgozók közül is. Ezt bizonyítja, hogy az indokoltnál több dolgozó kéri öregségi nyugdíjának megállapítását.

Ha valaki az öregségi nyugdíjra jogosító életkorát betöltötte, és a szükséges szolgálati idővel rendelkezik, szabadon döntheti el, hogy kíván-e tovább dolgozni, vagy nyugállományba vonul. Ha azonban a nyugdíjba vonulási szándékot pletykák befolyásolják, kötelességünknek érezzük, hogy a postás dolgozók figyelmét ennek alaptalanságára felhívjuk. Reméljük, hogy eredményesen és még nem későn!

Vetélkedő márciustól októberig

Segítség a brigádoknak kulturális vállalásaikhoz

Régi gondjuk a szocialista brigádoknak, hogy kulturális vállalásaikat nehezen, vagy egyáltalán nem tudják teljesíteni. Maguk a vállalatok is gyakran formálisak. Például minden brigádot beiratkozik a könyvtárba, esetleg néhány könyvet is kivesszenek, és sokszor bizony érintetlenül visszaküldik. A kis kollektívák jó része nem tudja, mit vállaljon, hová érdemes elmenni, és ha el is jutnak egy múzeumba, ott mit néznek meg.

Ezeknek a kérdéseknek a megoldására keresték és találtak módot a Budapesti Távbeszélő Igazgatóság társadalmi és gazdasági vezetői. A szakszervezeti tanács az év elején a Tanácsköztársaság kiállításának 60. évfordulója tiszteletére ötfoldos vetélkedősorozatot hirdetett, s ezt március és október között bonyolította le.

Több okból is rendhagyó volt ez a vetélkedő, nemcsak formájában és tartalmával, hanem az eddigiekétől, hanem a célja is többrétű, teljesebb volt. Erről beszélgettünk dr. Szarka György osztályvezetővel és Tanczos Sándor kulturális, agitációs és propagandafelelőssel.

A célunk most is az volt, mint az előző 4 évben megrendezett vetélkedőkkel. Azt akartuk, hogy a brigádok életében nagyobb teret kapjon a művelődés, a sport és a szabad idő hasznos eltöltése. Igazgatóságunk dolgozóinak mindennapi munkájuk mellett bizony kevés idejük marad. Mindenkit lekölt a munka, a család, a kötelező szakmai továbbképzés. Az idén a terven felüli telefon-állomások létesítésével különösen nagy feladatot kaptak a dolgozók, mégsem hiányozhat életükből a kultúra.

Eppen ezért olyan formát kerestünk, amely viszonylag kevés idő lekötésével hasznos, új ismereteket nyújt, összekapcsolja és megismerteti egymással a különböző területeken dolgozókat. Nem unalmas, nem fárasztó, nem egyszerű, hanem folyamatosan, járték formában teszi tartalmasabbá a brigádok életét.

Ez már az ötödik ilyen nagy vetélkedője volt az igazgatóságunknak?

Az eddigi vetélkedők egyetlen alkalommal zajlottak le. Egyszerre kellett készülni a politikai, a történelmi, a kulturális, a művészeti kérdésekre. Egy nap alatt minden... Kevésbet adott, kampányserű volt. Most az ötfordulós ötfoldos vetélkedő

nek tekinthető. Egész évben programot adott a felkészülés a brigádoknak, folyamatosan erősítette a közösségi szellemet. Mintegy 300 ember foglalkozott folyamatosan a kulturális kérdésekkel és nemcsak a versenyzők készülődtek, hanem a brigádok többi tagja is bekapcsolódott a kérdések tanulmányozásába, elkísérték társaikat a versenyekre.

Az is új volt, hogy ebbe a vetélkedősorozatba bármikor bekapcsolódhattak azok is, akik az előző fordulón nem vettek részt. A sikert igazolja, hogy az első részben 58 brigád versenyzett, később már 61. Már többen megkérdezték azt is, mikor indul a következő vetélkedősorozat?

Hogyan zajlott le a verseny?

Februárban hirdettük meg és márciusban már meg is rendeztük az első fordulót, a Tanácsköztársaság tiszteletére a városismereti emlékvetést. Az ötfoldos csapatok a Postások Szakszervezetének szakközpontjában gyűlekeztek, ott tudták meg, hová kell eljutniuk. A Postás Művelődési Központban a Tanácsköztársaság plakátjai című kiállítást nézték meg, a Petőfi Irodalmi, a Munkásmozgalmi és a Nyugat Irodalmi Múzeumban ugyancsak a Tanácsköztársaság irodalmáról és történetéről rendezett kiállítást láthatták. Mind a négy helyen kérdőívet kaptak és ezt ott töltötték ki, az előzőleg kiadott irodalom és a látottak alapján.

A válaszadáshoz bármilyen segédeszközt használhattak. Volt, aki bizott tudásában, mások viszont bőrdnyit könyvet cipeltek magukkal.

Míg az első forduló a Tanácsköztársaság történetét, a második zenét, irodalmi és képzőművészeti emléket foglalta össze. Például 10 vers- és prózarészletet a Postás Művelődési Központ irodalmi színpada adott elő Hidas Antal, Ady Endre, Juhász Gyula, Tóth Árpád, Szabó Ervin, Karinthy Frigyes, Komjáthi Aladár, Gyóni Géza műveiből. A tótón a szerzőket kellett megjelölni.

A Tanácsköztársaság emlékére készült lemezekről 15 részletet mutattunk be, megszakítva a zenei részeket Sinkovics Imre, Avar István, Ruttkai Éva előadásával. Tíz képzőművészeti alkotás képét vetítettük, közöttük például Derkovits Gyula alkotásait. Ha valaki csak végignézte a képeket, meghallgatta a zenét, az idézett verseket, akkor is nagyon szép élményben lehetett része.

— És felhívták a figyelmet arra, hogy mennyi szép kiadvány jelent meg a Tanácsköztársaság emlékére.

Az előző forduló szép, komoly hangulatú sportvetélkedő oldotta fel a harmadik részben. Az MHSZ VIII. kerületi bizottságának segítségével céllovesztet rendeztünk júniusban. Olyanok lóttek célba, pontosan, szakszerűen, akik még soha nem fogtak fegyvert a kezükben. Ennek a fordulónak hatására megalakult Budapest 4 postahivatalnak és a Távbeszélő Igazgatóságának a közös céllövő klubja.

A negyedik forduló talán a legizgalmasabb rész volt. A Planetárium vezetőit kértük fel egy előadásra, ők állították össze 30 kérdést, s ezeket előre megkapták a brigádok. Ahhoz, hogy választ tudjanak adni, csillagászati alapismeretekre volt szükség, amelyeket a Planetáriumban és a könyvtárak gyűjteményeiből szerezhettek meg. A válaszokat az előadás előtt kellett leadni, ott már csak a pontos válaszok magyarázatait kapták meg. Meghívtuk erre az előadásra az üzemi négyesek tagjait is. Mind a 13 üzemből eljöttek a társadalmi és gazdasági vezetők vagy helyetteseik, hiszen ez is pont jelentett a versenyzőknek.

Rendkívüli érdeklődést váltott ki a vetélkedőnek ez a része. És az is rendkívüli volt, ahogy a Planetárium vezetői fogadták kérésünket, amilyen szívesen és alaposan felkészültek, és adtak segítséget a versenyzéshez. Előfordult, hogy egy-egy versenyző odament hozzájuk, és választ kért néhány kérdésre. Ugye postás brigádhoz tartozik? — kérdezték, és nem mondták meg a választ, csak azt, hol kereshetik meg.

Valóban sokrétű elfoglaltságot, művelődési lehetőséget nyújtottak a brigádoknak.

Más érdekességekre, szépsége hívtuk fel a figyelmet az 5. fordulón is. Az ősz legszebb vasárnapján utaztunk Vácra, a botanikus kertbe. Óda se csak a versenyzők mentek el, legtöbben családjait, barátait, ismerőseiket is elhívták. A részvétel feltétele egy vers írása volt, amelynek 10 sorában 5 virágnevet kellett elhelyezni. A kert bejáratánál kérdőívet kaptak a versenyzők, 15 magyar nyelvű növény latin nevét kérték válaszul. Itt sem maradt el a totó, a szellemi fejlődés. Frissítésként ügyességi versenyeket rendeztünk, labdarúgást, nyíldobást, memóriajátékokat.

A botanikus kertben készült fényképeket november 20-ig küldik be a versenyzők. Három témában kértünk felvételeket. A képeken a kert és a brigád kapcsolatát, a legszebb részt kellett ábrázolni. Ebben dokumentumokat is kértünk a brigád életéből. Ha beérkeznek a felvételek, akkor értékeljük a verseket és képeket. Ez dönti el a verseny végső helyezéseit.

Hogy alakult eddig a verseny?

Az üzemek közötti versenyben a Teréz Távbeszélő Üzem brigádjai érték el a legjobb eredményt. Olyan előnyre tettek szert, hogy biztos az elsősegűk. A brigádok versenyében először a Kábel-fenntartó Üzem Sallai brigádja, majd a Krisztina Távbeszélő Üzem Münnich Ferenc, az Alközponti Üzem Alkotmány, és a negyedik forduló az Óbuda központ Korvin Ottó brigádja lett az első. A végleges sorrendet decemberben állapítjuk meg.

Nagyon sokat beszélünk a brigádok kulturális életének nehézségeiről, de úgy látszik, meg lehet találni az ismeretterjesztésnek, az érdeklődés felkeltésének azt a módját, amely közelebb visz a zenét, irodalmi, képzőművészeti, politikai, történelmi, a csillagászat és egyéb ismeretekhez. Akik részt vettek a TIG vetélkedősorozatban, már nem idegenek, amikor ezekkel a kérdésekkel találkoznak. Később kaptak abból, mit érdemes látni, megnézni, megismerni.

Dénes Géza

Szirmai Mária

Postás fiatalok találkozója Kisvárdán

Október utolsó vasárnapján megbolydult méhkaszhöz lehetett hasonlítani a kisvárdai Császi László Közgazdasági, Postaforgalmi és Gyorsíró Szakközépiskola kollégiumának ebédelőjét. A postaigazgatóság KISZ-bizottságának kezdeményezésére rendeztek találkozót, hogy megtudják, miképpen sikerült beilleszkedniük a pályakezdő fiataloknak, megismerjék eddig elért sikereiket, gondjaikat. A szervezést az iskola vállalta magára, s nem vallott szégyent.

1976 és 1979 között az iskolában 8 postás osztály végzett 239 tanulóval. Közülük 198-an a postánál helyezkedtek el. Jelenleg 163-an dolgoznak a Debreceni Postaigazgatóság területén, s ebből a találkozóra 100-an jöttek el, legtöbben Szabolcshól. Részt vettek a találkozón a volt osztályfőnökök, az iskola vezetői és a városi tanács elnöke is.

A szakközépiskola igazgatója köszöntötte a megjelenőket, utána dr. Kiss Zoltán postaforgalmi igazgatóhelyettes tartott vitaindítót, majd a fiataloké volt a szó. Előbb nehezen indult a beszélgetés, de aztán egymás után emelkedtek magasba a kezek. Szóltak munkájukról, javasolták, hogy a hírlapszolgálat tanítását terjesszék ki, vagy IV. osztályban tanítsák. A gyakorlat hiányát is felvetették, megoldására is tettek javaslatot.

Felszólalt Uri Dezső, a városi tanács elnöke is. Többször a társadalomba való beilleszkedésről beszélt, amely nem lehet egyoldalú, hanem kölcsönösségen kell, hogy alapuljon.

A találkozó házigazdája a negyedik postások voltak. Néhányan közülük is hozzájárultak a vitában. Emellett egy vidám darabban tették hangulatossá a találkozót, mosolyt csalva a hallgatóság arcára. A vitában elhangzott kérdésekre dr. Kiss Zoltán válaszolt. A késő délutáni órákban a kollégium élete újra visszatért a régi kerékvágásba, a volt diákok hazautaztak.

Kozempe Zsuzsa

Nyugdíjasok találkozója a Posta Központi Járműtelepen

A Posta Központi Járműtelep társadalmi és gazdasági vezetői találkozóra hívták meg az üzem nyugdíjasait. Nagy számuk miatt azonban két részletben, október 5-én és október 12-én látták vendégül őket. A két találkozóon megjelent 197 volt munkatárs részére a szépen megterített asztalokon a nyugdíjasok ügyeivel foglalkozó bizottság fiatal dolgozóit írták és bőséges vacsorát tálaltak fel.

A vacsora megkezdése előtt a szakszervezeti tanács titkára, Póta István üdvözölte, majd az első napi találkozón Meis János szállítási igazgatóhelyettes, a másik alkalommal pedig Hegedűs István igazgató köszöntötte a megjelenőket. Közöttük is összegyűltek a nyugdíjasok ügyeivel foglalkozó bizottság fiatal dolgozóit írták és bőséges vacsorát tálaltak fel.

A hangulatos vacsorát követően a nyugdíjasok a jelenlévő társadalmi és gazdasági vezetőkkel és a régi munkatársakkal hosszan elbeszélgettek.

Hogyan öltözködünk?

Azok a Postás Művelődési Központ által rendezett szabás-vasítás tanfolyamok résztvevői, könnyen hozzájuthatnak a divat újdonságaihoz. Azok részére viszont, akik nem járnak ilyen tanfolyamokra, de alkalmuk van arra, hogy maguknak vagy családjuknak olcsón elkészítsék egyes ruhadarabjaikat, e rovatban szeretnénk időről időre öltözködési tanácsot, jelen esetben a téli divatról ízelítőt adni.

KABÁT: A vállak szélesebbek, mélyített karöltővel, bő ujjakkal és váltóméssel készül. A kinyitók, gallérok keskenyebbek. A sálalér ismét divatos.

BLUZ: Könnyed vonalvezetés, előre helyezett vállvarrással, az eleje gazdag redőzéssel folytatódik. A nyakmegoldás többféle változatban: keskeny gallérral, nyakpánttal, sodort megkötővel is divatos. Hosszú, bő ujjak készülnek, a derék karcsúságát divatos öv vagy gumizás adja.

SZOKNYA: Egyszeres vonalú, derékban puha hajtsókkal. A lépésbőségét mély berakás vagy hasított biztosítja. A bővebb szoknyák húzással, redőzéssel készülnek.

MELLÉNY: Mélyített karöltővel, ék alakú kivágással, más színűn bélelve mindkét oldalon hordható. Derékban megkötővel vagy kapocsal rögzítjük.

INGRUHA: Teltkarcsú nők kedvenc ruhadarabja. Keskeny gallérral, nyújtott, hosszú, kézfélcs ujjal divatos. Eleje a csípő vonaláig gombotölök.

Gondolatok az üvegpalotában

A szegedi üvegpalotában, hová most — a vörös márvánnyal burkolt lépcsőházon és folyosókon át — belépsz, Kedves Látogató, nehogy azt hidd, hogy az ott dolgozók teljes megelegedéssel beszélnek majd munkakörülményeikről. Az épület látványára és az állapotok komor leírása közti szűkségtelen különbség más gondolatokra készítet, amelyek jellemzésére már nem is nevezhető költői túlzásnak a „retententó tanulság”.

Telefonhívás, majd panaszos levél érkezése után vitt a kíváncsiság Szegedre, hogy személyes tapasztalatokat szerezzek arról, mi is bánthatja a posta egyik legkorszerűbb épületében szolgálatot teljesítő dolgozókat. A táviróközponban Doszpod László brigádvezető, bizalmihelyettes, Borsodi János brigádvezetőhelyettes, Makranczy István, Szabó László, Szigeti István, Tari József és Tihanyi István brigádtag mondja el a megszívlelendő észrevételeit. Először is azért kéri a szakszervezeti sajtó nyilvánosságát, mert a szóvá tett hibák orvoslása meghaladta alapszervezetük lehetőségeit, másfelől a létesítményhez méltatlan, részben kicsinyes bajokra nem kapnak bárki által is elfogadható magyarázatot.

Azt persze nem nevezhetjük csekélységnek, hogy a klímaberendezés kezdettől fogva nem működik, és emiatt nyáron alig viselhető el a hőség. Ez természetesen nemcsak az embereket veszi túlzottan igénybe, a berendezéseket is megviseli. Télien azután átesnek a jó túlsó oldalára: többször előfordult már, hogy éjszakára a műszaki szárny fűtését is abbahagyták. Avagy mi az oka annak, hogy a zuhanyzóban olykor negyed óra hosszat is folytatni kell a vizet ahhoz, hogy meglejt kapjanak. (Nem kimondottan takarékos megoldás.) Az sem érthető, hogy

a Ganz-MÁVAG miért nem szállítja el javításra a hónapokkal ezelőtt leszerelt, és azóta az udvaron ázó teherliftet. Az emeletre kézből való cipekedés nemcsak az embereknek kényelmetlen, megsínylette a szép lépcsőház is. Mindezt megtette, hogy a felsorolt gondok túlnőttül tartósak... mintha senki se törődne velük.

Mi volna akkor az aprócsképr? Hát például az, hogy az égők cseréje a gondnokság feladata, ám havi keretéből nem sokra futja, és így a hónap derekára rendszerint elfogy a szuffla. Kis dolog, alkalomadtán nagy bosszúság, hogy ételmelegítéshez nem kapnak egy főzőlapot. A bal-esetveszély ugyan nem elhanyagolható semmisség, nevetésges azonban, hogy ezt egyes ablakok becukása okozza.

Ezek után jöhet a csattanó, mondhatnánk az összes többi panasz kiváltója. A táviróközpon dolgozói kizorultak a géptermmükkel és irodájukkal egy emeleten levő szociális helyiségekből, mert azok nem a lépcsőházból, hanem a Helyközi Távbeszélő Igazgatóság góczüzemének gépterme mellett futó folyosóról nyílnak, onnan viszont kizárták őket. Azt, hogy az öltözőjük, zuhanyozójuk más emeleten van, nem bánják, hiszen csávó szolgálatba jövet, vagy távirózóban veszik igénybe, de hogy a mellékhelyiség használataért emeletet kelljen mász-

niuk, már sérelmesnek tartják. S az sincs rendjén, hogy a szolgálat közben olykor szükséges kézmosáshoz, iváshoz vagy egy-egy pohár, evőeszköz, esetleg gyümölcs leöltítéséhez szükséges vizet az elegáns, beépített szekrény polcain vödörökben, tálakban tárolják, és lépcsőzve cserélgettesek, mert az ő birodalmuk területére nem esik egy vízcsep meg egy lefolyó.

Hogy mindennek mi az oka, magyarázata, arról más körben beszélgettünk. Ehhez Keresztes Mihály osztályvezető meghívta Fábiny Pál igazgatóhelyetteset, Csizmadia Béla távközlési osztályvezetőt, Kriván Mihályt, a HTI-gócüzem, Fekete Istvánt, a Csongrád megyei Távközlési Üzem, Rácz Józsefet, a távbeszélőközpont és Sánta Imrét, a táviró főközpont vezetőjét.

Mindössze néhány éve, adták át rendeltetésének az új igazgatóság és műszaki épületet, a fent leírt állapotoknak mégis bőséges és bonyolult előzményei vannak. Talán minden bajok forrása az, hogy az épület tervezése és kivitelezése között — váratlan akadályok miatt — feltűnően hosszú idő telt el. Az időközben bekövetkezett fejlődés és szervezeti változások miatt az alapterület már a beköltözéskor kicsinek bizonyult. Ez persze enyhén különös, mert a híradástechnika fejlődése a berendezések méreteinek csökkenése és a felügyelet nélküliség felé halad. Mégsem jutott elegendő hely és külön öltözőszekrény a HTI valamennyi dolgozójának sem, nemhogy az időközben idegenekké vált távirósoknak. És hol vannak akkor még az újonnan felállítandó szervezeti egységek, amelyek

GYORSFÉNYKÉP

Tiszafüred a Tisza II. Vízlépcső fővárosa. Füzésbonytól a Hortobágy felé haladva balról-jobbra már balatonnyi víz fogadja az erre járókat. Tiszafüred is fejlődik kereskedelmi hálózatával, szép postaszékházával. A postaépület a Debreceni úton, parkos környezetben fekszik, rácsos ablakánál lányok intégetnek a belső szobákba. Eppen búcsúznak, mert Budapestre, az Űjtől útra utaznak, tisztá tanfolyamra. Fejlődik a világ, a dolgozóknak is képeznie kell magát, különösen a fűredeknek, hiszen kábelek sürfűje létesül a vízlépcső lábánál, a nyaralók, hétvégi házak tövében.

Járom a főutcát. Az Örvényi úton a fényképész kirakataiban félméteres fotó: egyenruhás postás férfi áll tisztelegve rajta, nyakában hatalmas levélhordó táskával. S kinek tiszteleg? a vele szemben visszatisztelgő, ugyancsak egyenruhás és hatalmas táskát hordó kislánkkal. A fénykép megmarad. Kérek is egy másolatot, de nem tudja hirtelenül előkeresni. Igéri Szabó Miklós fényképész, hogy majd küld egyet. Már tudom, nem a postai kézbesítés hibájából „késik” jó hónapja.

P. Nagy Károly kézbesítőt ábrázolja a fénykép — világosítanak fel a postán. Nagyon rendez dolgozó, négy év

A műszaki, technikai fejlődés egyre gyorsuló térhódításának vagyunk szemtanúi a világban, hazánkban és szűkebb területen, a Magyar Postán is.

A fejlődés ütemének nagyon sok összetevője van. A kutatásra, fejlesztésre, rendelkezésre álló anyagi eszközök nagysága mellett igen fontos tényező, hogy a technika milyen gyorsan áll munkába. Évek óta hangsúlyozzuk, hogy a gazdasági fejlődés kulcskérdése a termelékenység növelése. Ezt a célt csak a dolgozók — mivel ők a munka legfontosabb elemei — és a műszaki technikai eszközök ésszerű foglalkoztatása, működtetése révén lehet elérni.

A Miskolci Postaigazgatóság Szakszervezeti Tanácsa ebben az évben újra megvitatta az üzem- és munkaszervezés helyzetét. A szakmai beszámoló kiemelte az ügyvitelgépésítést; ezen belül a bérszámfejtés gépesítésének jelenlegi állásával részletesen foglalkozott.

A munkaerő-kínálat csökkentésével, az intenzív fejlesztés előterbe állításával a postának is szembe kellett néznie. A dolgozók is egyre jobban sürgetik és sürgetik ma is, hogy a kezelést, az ügyvitelt — így a bérek számfejtését is — fokozottabb intenzitással könnyítsék, gépesítsék.

A Posta-vezérigazgatóság utasítására 1975-ben elkészült a munkaerő-nyilvántartás adatbankrendszere. Ez a rendszer felkínálta azt a lehetőséget is, hogy a munkabéreket gépi úton számfejtjük. A miskolci kezdeményezést a vezérigazgatóság támogatta, és a számítógépes program kidolgozását a PSZSZI-nek tűzte ki feladatul, úgy, hogy az egész postára kiterjedő egységes rendszert dolgozzanak ki.

Az első kísérleti számfejtést 1977 novemberében sikerült elvégezni. Az elmúlt év a kísérleti futtatással telt el. Ebben az évben kellett volna a gépi számfejtést „élesbe” vinni. A gyakorlat, sajnos, azt igazolta, hogy túl vérmes eredményeket a témával kapcsolatban nem szabad táplálni, mert megnyugtatóan, felelősséggel, a jelenlegi feltételek mellett az „éles” számfejtés nem vihető keresztül. Az adott feltételek mellett a gép később tudja megmondani, hogy minden hónap 5-én ki mennyi fizetését kapjon, mint a bérszámfejtők.

Az iszt szb-je arra a következtetésre jutott, hogy a téma összehangolása az igazgatóság, a PSZSZI és a Posta-vezérigazgatóság között nem kielégítő. Részben ez is oka annak, hogy a kísérleti időszak túl hosszú, az elképzelés az adott feltételek mellett gyakorlatilag nem valósítható meg.

Megítélésünk szerint a gépi bérszámfejtés lehetősége elvileg volt meg. Többek között csak azért elvben, mert a bérszámfejtésnek ma sincs egységes végrehajtási utasítása, ügyrendje. A szervezés lényeges elemének tartjuk a helyzetelemzést, amely tükrözi az adott állapotot, így a szervezési célnak megfelelően kell megtalálni a tényezőket, amelyeket meg akarunk változtatni. Csak fokozta a nehézségeket az a körülmény, hogy egy-egy dolgozó keresete egyes munkaterületeken az alappéren felül ma jó néhány pótlékból és esetleg mozgóbérből tevődik össze.

A fentiek miatt nem tartjuk véletlennek, hogy a gépi feldolgozás tárgyi és szemlélyi feltételeinek megteremté-

séhez több mint 3 évre volt szükség.

A párhuzamos — manuális és gépi — feldolgozás nem olcsó, többek között ezért sem szerencsés, ha a kísérletezési idő túl hosszúra elnyúlik.

A bérszámfejtéshez hasonlóan vargabéti az útja a postaforgalmi teljesítményi adatokat tartalmazó I. sz. beszámoló jelentés gépi feldolgozásának is. Ennél a témánál a számítógépes program 1976 tavaszán készült el. A próbatartás egy évig tartott, azután a PSZSZI rendelkezésére egy-másfél évre — indok nélkül — szép csendben leült a munka.

1978 második félévétől ismét folyik a gépi adatrögzítés, és ezzel párhuzamosan a gépi feldolgozás is.

Az iszt elismerte, hogy az új keresése mindenütt kockázattal jár, e nélkül nem lehetne előre lépni. Emellett azonban szükségesnek tartaná, hogy a tapasztalatokat az illetékesek rövidebb idő alatt vonják le. Ha az derül ki, hogy objektív okok miatt az elképzelés nem valósítható meg, akkor gyorsan kell dönteni a változtatásról, mert ha nem ezt tesszük, akkor a pénzünknek szelnek eresztjük. Ezt pedig ma egyetlen vállalattal, így a postával sem engedheti meg magának.

Nem hagyható figyelmen kívül a dolgozók véleménye sem. A két téma kapcsán az érintettekben olyan érzések erősödtek meg, hogy nekik kell a gépeket — összességében gyakorlati eredmény nélkül — kiszolgáltatni, és nem fordított a helyzet, nevezetesen: a gép nem könnyíti és gyorsítja munkájukat.

Ugy gondoljuk, hogy a témák kitzésénél körültekintően kell eljárni, meg kell vizsgálni, hogy mi mennyibe kerül, az elképzelések milyen személyi és tárgyi feltételeket indokolnak, és a szervezési intézkedés várhatóan milyen eredménnyel jár. Megítélésünk szerint a befektetett szellemi energiával és anyagi eszközökkel is csak akkor lehet ésszerűen bánni, ha a szervezési cél optimális idő alatt megvalósul, a holt munka az embert szolgálja, hiszen-érte kell történnie mindennek. **Drizner György**

A Közlekedéstudományi Egyesület postai és távközlési tagoratójának december havi programja

December 6. (csütörtök), 15 óra, VII. Landler Jenő u. 6. fsz. tanácssterem (Vasutas Biztosító Egyesület). **Anték** vitavezető: Szilvicska László: Eljárás az új rádiótelefon-hálózatok tervezési jóváhagyásának kimutatására. (Megjelenés külön meghívóval.)

December 12. (szombat), 14 óra, VII. Landler Jenő u. 6. Vitédlután, bevezető: Katona Imre, a vitavezető: Frischmann Gábor: Az érthetőséget befolyásoló tényező a postai hálózat teljes automatizálásig tartó időszakban.

December 13. (csütörtök), 15 óra, VII. Landler Jenő u. 6. Dr. Fráter Béla: A vezetési ellenőrzés formái és a megszervezés módja.

December 18. (kedd), 15 óra, VII. Landler Jenő u. 6. Fegzőkiván: A Magyar Posta elektronikus táviró- és adatközpontja.

a munkahelyeken kívül szintén ültözött, ültözőszekrényt igényelnek.

De hisz nem is ültözőkről van szó, a vécsébe kell tudni eljutni. Ha az olyan egyszerű lenne! A folyosót ugyanis a lépcsőház felől a HTI nem nyitja ki „idegenek” számára, mert a géptermet elválasztó fala — a tervezéskor előadott kérésükre — nem gipszkartonból készült, mint a többi emeleten, hanem üvegből. Így a folyosóról láthatók az erősítő gépsorai, amelyek nemcsak a nyilvános forgalom lebonyolítására szánt összeköttetések haladnak keresztül.

— Csak ez a baj — kérdezték már régebben a távirósok —, hogy az általuk is jól ismert áramkörti egységek egyforma szürke dobozfedeleit láthatják a folyosóról? Sebaj! Fügőny kérdése az egész, vagy ember magasságig áttetsző festékekkel be kell vonni az üvegfalat... még segítenek is a kivitelezésben. Ám könnyebb ezt kimondani, mint kivárni. Mert ha csak töprengnek a gódiuszi csomó fölött, de nem akad valaki, aki kettéhasítaná, soha nem oldódna széjjel ez az óvatkodó rendelkezésekből így újrátválasztásokból keletkeztetett bürokratikus bog. S hogy

amit itt leírtam, nem általánosságokat tartalmazó jelmondat, az kiderült a helyszíni szemlélődés során. Felmerült ugyanis az a gondolat, hogy egyrészt az ültözőszekrények is jócskán gyarapíthatók a folyosó teljesen kihasználásával, 60–80 centiméter széles (nem mértük meg, lehet, hogy pontatlan az adat) beszőgellésének beépítésével; ennél azonban sokkal fontosabb, hogy a góciüzem kezdettől fogva hiányolt raktárhelyisége is kialakítható a lépcsőház mögötti, úgynevezett függőnyfolyosó elrekesztésével. (Ezen a ponton csodálatos bőkezűséggel mérte a tervező a négyzetmétereket. Nem tudni, milyen rendelkezéssel; a talkaritőszemélyzetten kívül más nemigen kop-tatja.) S ha erre a HTI lehetőséget kap, kitarul a vécséhez vezető lépcsőházi folyosóajtó. (???)

Talán be is fejezhetjük a benyomások gyűjtését. A látottak és hallottak éppen elegendők ahhoz, hogy kissé fejbekölnöve lezökkenjünk egy székre, és gondolatainkat kalandozni engedjük. Ne túl hosszú, ne fárasztuk az olvasót! De néhány dolognak ki kell buggyannia.

Jó volna már, ha egy nagyobb beruházás terveinek készítésekor tudnánk, hogy mit is akarunk benne elhelyezni. Akkor nem kellene azzal a tudattal megterhelve beköltözni, hogy nem férünk el, hogy szükségmegoldásokra kényszerülünk, s hogy máris megindítjuk a harcot a négyzetméterekért.

Ha azt is tudja a tervező,

Ha majd valóra válik, hogy az üvegfalata valamennyi dolgozója az épület külső megjelenéséhez méltó szociális el-látásban is részesül, mondhatjuk visszatérve napi munkánkhoz: köszönjük a gondoskodást, nem esett hiába e látszatra kicsinyes ügy „vezetői szintű” megvitatása, inkább „jó mul-latság, férfimunka volt”.

Benda István

Pécsen — október 29-én — rendezték meg a világtakarékossági nap országos ünnepségét „Takarékosság — gond-talanabb élet” jelmondat alatt. A Helyőrségi Művelődési Központ nagytermében **Balatonyi Dezső**, az OTP Baranya megyei igazgatója köszöntötte a megjelenteket, többek között **Baranya megye és Pécs város párt- és állami életének vezetőit**, valamint **Horn Dezső** miniszterhelyettesét, a Magyar Posta vezérigazgatóját és **Tanos László** német, a Postások Szakszervezetének titkárát.

Az ünnepi megemlékezést **Varga Sándor** postaigazgató, a Pécsi Postaigazgatóság vezetője tartotta. Beszédében hangsúlyozta, hogy a takaré-kosság életünk szerves része, de ez nemcsak a pénzre vonatkozik, mert a munkaerő-vel, az anyagokkal, az energiával is takarékosan kell gazdálkodni. Országos adatokról szólva többek között elmondta: 1977-ben a világtakarékossági nap szencziója az volt, hogy Magyarországon a lakosság betétállománya elérte a 100 milliárd forintot; 1978-ban már 125 milliárd és jelenleg 131 milliárd forint a lakosság országos megtakarítása. A posta — országosan 36 milliárd forintot kezel, és ebben a lakosság-nak a posta iránti bizalma,

Horn Dezső miniszterhelyettes, a Posta vezérigazgatója megnyitja a Takaré-kosság és pénz a bélyegen című kiállítást.

valamint a postások jó szerve-zőkészsége nyilvánul meg. Az ünnepségen részt vevő **dr. Szirmai Jenő**, az OTP vezérigazgatója pénzütemeket adott át a takaré-kosságban élenjáró Baranya megyei szocialista brigádoknak. Közöttük volt Pécs 1. postahivatal **Április 4.** és Komló 1. postahivatal **Május 1.** szocialista brigádja. OTP-vezérigazgatói dícséretet kapott **Varga Sándor** postaigazgató.

Horn Dezső miniszterhe-lyettes nyitotta meg a „Taka-rékosság és pénz a bélyege-ken” című kiállítást, mely 34

ország bélyegeiből adott fze-lítőt, valamint zálogleveleket, részvényeket, pénzeket, per-selyveket, betétkönyveket is be-mutatott. Először tárták a szemlélő elé ilyen teljessé-gben az iskolai takarékbélye-geket. A helyszínen alkalmi postahivatal is működött, első napi és háromféle alkalmi bélyegzővel ellátva az aznap kibocsátott új bélyeggel bérmentesített küldeményeket.

A világtakarékossági nap pécsi nyitánya a Baranya Táncegyüttes nagy tetszést arató bemutatójával ért vé-get. **Nyaka Lajos**

NYUGDÍJAS TALÁLKOZÓ

Reggel 9 órakor a Bogdány nevű sétahajó, 250 utasával a fedélzetén, útnak indult Esztergom felé. Ezzel megkezdődött Budapest 78 postahivatal volt dolgozóinak — azaz nyugdíjasainak — találkozója.

Minden adva volt a jó hangulathoz. Az időjárás is kegyes volt. A késő ősz ellenére nyári melegen sütött a nap, kéken csillogott az öreg Duna vize. Kell-e ennél több egy hajókirándulás résztvevőinek?

Chikán István hivatalvezető szeretettel üdvözölte a régi szaktársakat. Ugyanezt tette **Sárfi István** hivatalvezető-helyettes és **Kő László** osztály-vezető is. Közben elhagytuk a Lánchidat. A pesti oldalon az országház kupolája ragyogott a napfényben. A budai oldalon a Vár és a Halászbástya lenyűgöző panorámája fényképezésre ingerelte a fotósokat. Igen, ilyenkor mi, pestiek mindig újra felfedezzük fővárosunkat és elismerésünkben felkiáltunk: Gyógyórú város Budapest!

A hivatal nyugdíjasainak többsége mozgópostás, de szép számmal vannak itt nyugdíjasok a csomagosztályról és a nem utazó dolgozókból is. Jó érzés volt látni, amint egymást régen látott szaktársak örömmel üdvözölték egymást, és voltak, akik bizony, nem szégyelltek férfikönyveiket.

Örömmel pillantottam meg régi barátomat, szaktársamat, akit már hosszú ideje nem láttam, és éppoly fiatal, mint jómagam.

— Csak nem vagy te is nyugdíjas? — tréfának szántam a kérdést.

— Sajnos, már 2 éve, hogy leszálalékoztak, és nyugdíjasnak mondatom magam.

— Hány éves vagy? — Harminehét.

— Ne haragudj, lehet, hogy címüknek hangzik a kérdés, de milyen érzés ilyen fiatalon nyugdíjasnak lenni?

— Nem kívánom senkinek. Csak egy példa erre. Rákocsabán, ahol lakom, közel a vasútállomás, és minden éjjel felébredek, amikor a postavonat elrobog elöttünk. Ilyenkor mindig arra gondolok: Hej, ha én is köztetek lehetnék...

— Egyáltalán nem dolgozol? — De igen, a megengedett óraszámot ledolgozom a hivatalban, könnyített munkakörben, utazni már, sajnos, nem utazhatok.

Közben a hivatal alkalmi pincérei fáradhatatlanul hordták a finom szendvicseket. Később mindenki öröme-re sör-t is felszolgáltak, s ez csak

emelte a hangulatot. Idős mozgópostások meséltek a régi élményeikről. Odaléptem a 70 éves **Bilki Feri** bácsihoz.

— **Feri bácsi, mondjón egy igazi mozgós történetet a „Postás Dolgozó” számára!**

— O, abból nagyon sok van. Legalább egyet!

— Hát jó, régen történt, még létezett az országban bel-földi repülőforgalom. Szombathelyen voltunk. A menet-vezetőnek volt ott egy menyecskeje, és nem ért vissza indulási időre. Így nélküle indultunk el Pestre. Persze, akkor még nem volt posta-vonat, a mozgópostakocsi szem-lyvonatban közlekedett, és bőven volt idő Pestig. Mi természetesen kollégánk munká-ját is elvégeztük becsülettel.

Mikor beértünk Kelenföldre, valaki kopogtatott az ablakon, hát az nem volt más, mint a mi menetvezetőnk. Majd le-estünk a székéről, amikor el-mesélte, hogyan ért utól min-ket. Szombathelyen kiment a repülőterre és felszállt a bu-dapesti gépre, s előbb Pesten volt, mint mi. Sőt, még előbb hazament megvacorázni, és úgy jött ki elénk Kelenföldre. Mire beértünk a Déli pá-lyaúdvarrá, már várt minket a főnökség, mivel nekik már Szombathelyről telefonáltak, hogy a mozgóposta menet-vezető nélkül ment el. Persze, nagy volt a megdöbbenésük, amikor látták, hogy kollégánk is ott van, és minden okmány rendben van.

— Igen, a szakszervezet szervezte. Eddig minden évben a Postás Művelődési Központ-ban tartottuk meg az ilyen jellegű összejöveteleket. Most próbáltunk szakítani a hagyományokkal, és kirándulás ke-retében rendeztük meg a nyugdíjas-aktív találkozót. Azt hiszem, érdemes volt ha-jót bérelnünk, mert így sokkal több nyugdíjasunk jött el, mintha a Benczúr utcában rendeztük volna az összejöve-telt. Közöttük ezért a társadalmi aktíváknak, akik sokat tettek azért, hogy ez a kirándulás létrejöjjön.

— Ódebb fölünk nagy a cso-portosulás. **Bitter Gyula** bácsi beszél a körülötte állóknak.

— Emlékeztek arra a balaton esetre, talán 10 éve történt. Nagykanizsáról Buda-pestre tartottunk, nagyon me-leg nyári nap volt, a mozgó-postakocsiban fűrdőnadrágra vetkőzve dolgoztunk. Fonyódra érve bementünk, hogy 30 perc múlva indulunk csak tovább. Egyik kollégánk, kapva az alkal-mal, elhatározta, hogy ad-dig megfürdik a Balatonban. Úgy is tett. A vízből integetett nekünk, mi pedig irigykedve néztük. Aztán egyszer csak megindult a vonat, kétségbe-esett szaktársunk pedig egy szál fűrdőnadrágban ott maradt Fonyódon.

Hát igen, sok mozgós törté-netet hallottunk a hajón, és jókat derültünk rajtuk. Pest alá érve már mindenki éne-kelt. A sörkészlet és az utolsó szendvics is elfogyott, közel-ged a búcsú pillanata. Többen odamentek az szb-titkárhoz és a hivatal vezetőjéhez, hogy megköszönjék ezt a szép na-pot. Azt hiszem, hogy a hiva-tal nyugdíjas-találkozója egyszerűen sikerült, akik itt voltak — mintegy háromszá-zan —, remekül érezték ma-gukat, és úgy váltak el egy-mástól, hogy jövőre ismét ta-lálkoznak. Kívánjuk nekik, hogy egy év múlva hasonló jó egészségben lássák viszont egymást.

Sajnos, csak 2 órát tölthet-tünk ebben a szép városban,

Kovaresik Pál

Fáznak-e még az idén az Értékcikkhivatalban?

Mindig az hallgatja a muzsikát, aki fizet — tartaná a mondás. A muzsika ebben az esetben nem a lélek gyönyöre, hanem a test kínja. A közép-európai ember 20—21 fokos hőmérsékleten érzi jól magát, elbíri a meleget, a hideget is, az utóbbit csak úgy, ha különböző ruharétegekkel védekezik a hideg kínzó érzése ellen. Akit naponta 8 órai időtartamra munkája asztalához ülni kényszerít, az fázik, ha 15, vagy netalántán 12 fok van a szobában. A hideg ellen védekezésül fel lehet öltözni, de kesztyűben írni, számolni alig lehet. Az ujjak megfagyhatnak és a legfontosabb beugyolálás mellett is a láb és a derék fázik, s a hideg alattomosan, fájásban adja tudtul jelenlétét. Az ember sok mindent kibír, túléli, átvészeli, a huzamosabb ideig tartó fázást is. Az elviselésben támasza és segítőtje az a tudat, hogy majd eljön a nem fázás időszaka is, a gondok nem lesznek gondok egykoron. Am a „maid”-nak, ha többszöri határidőmódosítással is, de be kell következnie, mert „ha a szellem csügged, a test is erőtlenné” sőt még erőtlenebb, mert reményvesztett.

15 év történelmi léptékekkel nem nagy idő, de ha emberrel leltel mérjük, akkor igen csak az. És nem lehet más léptékekkel mérni. Az embernek legnagyobb kincse az egészsége. A társadalomnak

pedig a dolgozó ember, a mi társadalmi rendszerünkben különösen az.

A posta — egy-két kivételtől eltekintve — 50—100 éves épületekkel rendelkezik, ezeknek fenntartása, üzemeltetése sok nehézséggel és gondnal jár. Az idővel egyre kopnak az épületek, nagy anyagi áldozatokkal biztosítható folyamatos működések, és az anyagi ráfordítások mértékét csak fokozzák az át nem gondolt tervezések nyomán megvalósuló részmegegyezések, melyek az idő próbáját sem állják, s céljukat sem érik el.

A történet, amelyről írok, ezaránt beleillett volna az ES hasábjain az elmúlt években zajló, több hónapig tartó „Ilyen gazdagok vagyunk” vitába és elő lehetne adni valami tragikus groteszként, van benne tanulság is és 15 év kínja, szenvedése. A szenvedés nem költői túlzás, a huzamosabb ideig tartó hidegtől szó szerint szenvedni lehet, még akkor is, ha kihagyjuk ebből a ki nem hagyható következményeket, a vesebajt, a reumát, a bronhitiszt, amelyek a hideg elmulásával sem múlnak el. A hideg elmulásával — írom, és nagyon szeretnék bízni benne sokadmagammal, hogy ez a tél már nem olyan tél lesz, mint az ezt megelőző 15, normális hőmérsékleten dolgozhatnak az Értékcikkhivatalban, és normális körülmények között. Hogy is volt ez tulajdonképpen?

A fázás kezdetei

1964-ben az Értékcikkhivatal épületére ráépítették a II. emeletet. A rosszul méretezett fűtőberendezés legfőképpen 15—16 fokos hőmérsékletet nyújtott. Az itt dolgozók joggal zúgolódtak. A „göz” a Lipót Távbeszélő Üzemtől jött, s nem érkezett meg mindig munkakezdetre, s a maximális hőfokot csak akkor tudta szolgáltatni, ha a külső hőmérséklet sem volt alacsony. A természetfelelős szeszélyének függvényében csak a jobban, vagy a kevésbé fázást lehetett megkülön-

böztetni, de a fázás fázás volt. Pulóverek kerültek a térdre, derékra, hogy valahogy dolgozni lehessen. A hősugárzókat, amelyeket az üzem a hideg ellensúlyozására adott, nemigen lehetett használni, a régi épület régi elektromos vezetékének túlterheltsége miatt. A gondok megoldására, orvoslására a hivatal vezetője írt, kért, különböző fórumok értesültek a bajokról, ígérek születtek. A dolgozók fáztak, és bíztak sorsuk jobbra fordulásában.

A nagy változások lassan érlelődnek

Az utóbbi öt év eseményei időrendben az Értékcikkhivatalnál megtekinthető levelek, üggyiratok, feljegyzések alapján:

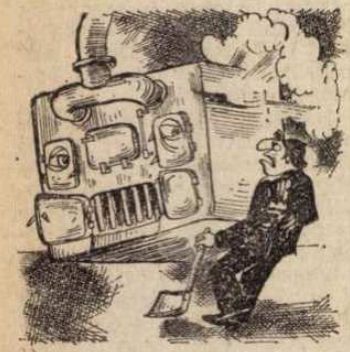
- 1974
- I. 2. A Lipót nem fűti a III. emeletet, a hőmérséklet 2 fok.
- I. 10. A III. emeleten nincs fűtés, mert a Lipót kazánházában tagrepedés történt.

VII. 18. A TIG magasépítési osztálya szerint a III. emelet fűtésének átalakítására még nincs kivitelezés.

- VIII. 26. Az alagsori fürdő javítását megkezdtek, de — beázás miatt — csak néhány rossz csövet cserélnek ki.
- IX. 6. A TIG magasépítési osztálya ma meggy megvásárolni a padlástéri táglulási tartályt, rövidesen fel is szerelik.

1975

- I. 16. A III. emeleten alig van fűtés; 14 fok, a Lipót nem ad gőzt.
- V. 29. TIG-ről szemle, ennek során ígéretet tesznek, hogy mindent felújítanak.
- VI. 23. Az alagsori renoválás folyamatosan halad, csempézés, festés.
- VII. 29. A TIG, a Lipót és a POKMÚ dolgozói megbeszéltek a fűtés átalakítását.
- VIII. 4. A fűtés átalakítására a felvonulás megkezdődik.
- VIII. 5. A fűtőszerek a II. emeleten megkezdik a munkát.
- IX. 8. Jelentés: sürgessék a fűtőszereket, mert lassan halad a munka.
- IX. 13. A TIG kérése: a fűtővel kapcsolatban adjanak gyors segítséget.
- IX. 18. A fűtőszerezéssel kapcsolatban tárgyalás a

- I. 14. Jelentés a Posta-vezérgazgatóságnak.
- I. 29. Láng István, a Lipót Távbeszélő Üzem főgépésze közli, hogy jelentést készít a Távbeszélő Igazgatóságnak, a további fűtést a III. emeleten a hivatal saját kazánjáról oldják meg.

POKMÚ-vel: a radiátorok és a szivattyúk beszerzése nem megy.

- IX. 22. A TIG magasépítési osztálya szerint a fűtőszerezés előkészítése nem jó, meg kell gyorsítani a munkát.
- X. 21. Próbaűtés, sok helyen folynak a radiátorok.
- XI. 12. Le kell állni a fűtéssel, a keringető szivattyút be lehessen szerelni.
- XI. 17. Az átalakítási munkák folynak, de már a II. emeleten sincs meleg.
- XI. 27. Kazánrepedés: az egyik kazánnal le kell állni.
- XII. 1. Ki kell cserélni a III. emeleti radiátorokat.
- XII. 7. A kazán javítását (hat tagrepedés) a kisiparos megkezdte, fűtés nincs.
- XII. 31. Első alkalommal jó a fűtés.

1976

- III. 3. Szakvélemény készül a fűtés megoldására.
- VII. 3. A vezérgazgatóság felügyeleti munkavédelmi szemlélet tart, mert a megkezdett épületkarbantartást nem fejezték be, amiatt kedvezőtlen a hangulat a dolgozók körében. Megállapítja: a fűtőtestek felszerelése nem biztonságos; a Marabu kazánok karbantartását még el sem kezdték. Utasítja a TIG-et: haladéktalanul intézkedjék, erről július 15-ig adjon jelentést.
- VII. 14. A TIG jelentése: nincs pénz, nincs kivitelezés.
- X. 25. Segítség kérése a Lipót központos osztályának vezetőjétől a fűtéshez.
- X. 27. A fűtő nem jött be, fűtés nincs.
- XI. 1. Felszerelik az ellenőrző hőmérőket a kazánházban.
- XI. 4. A III. emeleten rosszak a radiátorok.
- XI. 15. A táglulási tartályt nem cserélték ki, a II. emeleten a fűtőtestek nagy része hideg, a rendszert 3 naponként utána kell tölteni.

1977

- I. 28. A bélyegraktár kör-folyosóján kilyukadt a radiátor.
- I. 29. A rossz radiátort lesereli a hivatal kovácsa és ledugozza. Fűtés csak a délutáni órákban.
- IV. 7. Ígéretet kapnak, hogy az Értékcikkhivatal és a Lipót Üzem fűtésének közös kazánra való átalakítására 1977-ben kész lesz a tervdokumentáció, 1978-ban már az új rendszer fűt. (Micsoda ígéret!)
- VII. 8. A TIG magasépítési

Helyzetjelentés

Bontás, szerelés immáron négy éve tart. Mit jelent ez a dolgozóknak? A szerelők felvonulnak és levonulnak, leserelnek, felszerelnek, a munkahelyek örökké a költözés állapotában, ami különösen kellemes a raktárakban, ahol több mázsát kell először átpakolni, aztán visszapakolni, aztán megint odébb, még mindig nem a végleges helyére.

1979. november elseje. Az írók viharvert képet mutatnak, fölülük letakart szekrény. A munkáig most a Dévai utcai oldalra költözött; ahol nem szerelnek, ott íróasztal íróasztal hátán. A hidegben bekecsken ülnék az íróasztalok mellett, mert minden iratanyagot átköltöztetni nem lehet.

Most van a tervekészítés időszaka. Minden osztálynak az átlagosnál több a feladata: karácsonyi és újévi képeslapok, Unicef-lapok az egyikben, rendkívüli lottók a másikban, s itt a leltározás.

osztálya üggyiratban értesíti a hivatalt, hogy az 1977/78-as fűtési időszakban már a Lipót Távbeszélő Üzem kazánjáról történik a fűtés?!!!!

- X. 12. Próbaűtés, jó a hőmérséklet (a külső átlag is 14 fok).
- X. 13. Az I. emeleti lottókiosztóban ki kell cserélni a radiátort, mert folyik.
- X. 24. A POKMÚ szerelő-csoportja — utasításra — a Dandár utcába vonult, ott is baj van.
- XII. hótól a III. emelet fűtése mindig rossz, a jelenlegi rendszerben valami olyan hiba lehet, hogy levegő van a hálózatban.

1978

- VII. 14. A TIG-től ellenőrzés: véleményük szerint nem biztosítja a Lipót Üzem a fűtést.
- VII. 25. Vezérgazgatósági ígéret: a POKMÚ dolgozói rövidesen jönnek dolgozni.
- IX. 22. A TIG közlése: a fűtés továbbra is a régi agastyán kazánokról történik.
- X. 5. és 9. Próbaűtés.
- X. 27. Új fűtőt vesznek fel.
- XI. 28. A hálózatban állandóan levegő van.

1979

- I. 23. A kazánban tagrepedés történt, a fűtő telefonon jelenti, és a TIG főügyeletétől kérnek segítséget.
- I. 29. Ismét lehet fűteni, de csak mérsékelt tűzzel, mert 80 fok felett szétreped a kazán.
- 1978. április 19-én a posta és a szakszervezet a Postás Művelődési Központban munkavédelmi ankétot rendezett. Itt szóba került az Értékcikkhivatal fűtése is, és határozat született arra, hogy a kérdést október 15-ig meg kell oldani. Hogy nem oldódott meg, az az előző felsorolásból is kivehető.
- Hogy miért nem oldódott meg, azt az iratok kuszaságából nehéz lenne kihámozni. Mindenesetre a tervek szerint 1980-ban a Lipót kazánházát földgázfűtésre alakítják át. Feltételezhető, hogy emiatt már (10 éve) jelentősebb felújítási munkálatokat nem akartak sem a Lipót öreg, sem pedig az Értékcikkhivatal még öregebb kazánjára ráfordítani, s a hálózatban sem folyt egyéb, mint „túlzottmunka”, ez pedig az elagott rendszerben jóformán naponta előadódott. Így azután szinte konzerválódott az alábbi kép.

idejár a POKMÚ. Felvonulnak és levonulnak. Eredmény? Már volt, hogy egy hétig nem dolgozunk a fűtés miatt. A munkáig itt vacogott, aki haza tudta vinni az arvagot, az hazavitte. Volt, aki a Lipót ebédelőjében dolgozott. Már évek óta így van. Rengeteg a beteg. A jelenlegi létszám húsz fővel kevesebb a szükségesnél és 2 felmondás van.

Csonaki Istvánná hírdőn, derekán, hátán különböző színű pulóverekkel):

— 1964-ben kaptuk a III. emeletet. Örökké baj volt a Lipóttal. Mindig hideg volt; jajgatunk. Már nem tudom, hányadszor szerelnek, a milliőrök nem is beszélve. Április végén szétzedtek mindent, hogy átépítés lesz. Nyáron aztán pangás, s amikor a fő-

nökség (a vezérgazgatóság — szerk.) érdeklődött, akkor azt mondták „Csak nem fáznak kánikulában”? Egész nyáron pangott a munka, most pedig beigérték nekik mindent, túlórákat, prémiumot. Most nagy a nyüzsgés, villanyt és fűtést szerelnek. Széő lassan a kedálvek is megnyugszanak. 1928-as kazánunk van. Tavaly kilyukadt, az ócskavastelepen találtak hozzá alkatrészt. Meddig bírja? Még mindig arról fűtünk. A gázkazán már két éve ott fekszik az udvaron letakarva. Az emberek mindezeket látják, elkecseregett a hangulat.

Szentgyörgyvári József általános osztályvezető:

— Tudjuk, hogy sok feladat van a postán, sok munkája van a TIG-nek és a POKMÚ-nek is, de most már pontot kéne tenni ennek a dolgnak a végére.

— Az emberek úgy érzik, packáznak az egészségükkel. Itt is sújt az általános gond. Kicsi a létszám, 92-en vagyunk, és öten részmunkaidősök. Kaptunk a Munkaügyi Minisztériumtól engedélyt a hirdetésre, jelentkeztek is, de sokuk elment, amikor meglátta az itteni állapotokat.

— Több mint 3 ezer postahivattal vagyunk kapcsolatban. Nagyon nagy értékeket, milliárdokat tesznek ki az itt tárolt anyagok. A szolgáltatást el kell látni, a postahivatalok ellátásában zavar nem lehet. Eddig nem is volt. Ez dolgozóink öntudatának köszönhető.

— Nagyon nehéz idöket éltünk át. Értékcikkkeket úgy osztani, hogy minden tele van vakolattal, porral... 83 nő

dolgozik itt. Az írók napról-napra más heyen vannak, mindig költöznek. Derecskei Sándor, TIG:

— Most valósult meg az az elképzelés, amit három évvel ezelőt kezdtem megvalósítani. A fűtés most már rendben lesz, működik az a rendszer, amellyel mindkét épület-szárny fűthető. Hogy miért nem valósult meg hamarabb? Mint mindennek, ennek is több oka van. Felsorolhatnám, de minek. Egy bizonyos, hamarabb túl lettünk volna rajta, ha a szakember véleményére jobban hallgatnánk, ha az, aki felelős, annak döntési joga is van. Ebből a három évből én is sokat tanultam.

Pajor János, a POKMÚ igazgatója:

— Bár a POKMÚ a közölt napló szerint már korábban is javíttatta az Értékcikkhivatal fűtési hálózatát és kazánját, vagy a hivatal kérésére vagy a vezérgazgatóság utasítására, szerződéses kivitelezésként csak az idén kapcsolódott be a már elkezdett rekonstrukcióba. Márpedig egy ipari üzem több százezer forintos munkákat — építési, pénzügyi előírásoknál fogva — csak hivatalos megrendelés, szerződés és tervdokumentáció alapján végezhet. Saját irattárunk dokumentumai alapján hadd mutassam be én is üzemünk szerepét a fűtőszerezési ügyben:

Az Értékcikkhivatal fűtési rendszerének rekonstrukcióját a TIG 1978. augusztus 21-én rendelte meg nálunk. Kivitelezésére a vezérgazgatóság beruházási szakosztálya 300 ezer forint összegű kapacitást biztosított. Ezzel szemben a szerződés tervezett összege egymillió 463 ezer forint volt.

A POKMÚ a kivitelezési szerződést az év április 20-án a TIG-nek megküldte, egyidejűleg — érvényes szerződés nélkül — a munkára felvonult. A szerződésben a Dévai utcai szárny fűtőszerezésének befejezését október 31-re, a többi épületrészt szakaszos (felszállóágankénti) leállással december 21-ig határidővel vállalta. A szerződést a TIG — tudomásul véve a határidőket — augusztus 29-én igazolta vissza.

A beruházási szakosztály megeresésére a POKMÚ a határidőket úgy módosította, hogy a Dévai utcai szárny munkálatait 16 nappal, a teljes rekonstrukciót pedig egy hónappal előbb befejezi. A Dévai utcai szárnyat október 15-én át is adta. A szakaszonkénti rekonstrukció 7 felfűtött vezetékéből november 9-ig 5-öt elkészítették, s minden biztosíték megvan arra, hogy a munkálatokkal november 20-ra elkészüljön.

Meg kell jegyezni, hogy ezzel a hálózat rekonstrukciója történt meg, s a korszerű vezetékeket és fűtőtesteket egy selejtezésre megérett kazán szolgálja ki. Ha ebben üzembiztonság van, az kívül áll a POKMÚ felelősségén.

Tanulság?

Ez volt a történet. Egy kicsit hosszú, egy kicsit bonyolult és nagyon fázós. Sok szereplője van. Nemcsak az Értékcikkhivatal dolgozói, de mindenképpen ők a főszereplők, ők „játszották” végig ezt a darabot. A kívülállóknak nem érzékelték, nem érzékelték a gondjaikat, mert a munka ment áldozatvállalással, odaadásukkal, lelkiismeretességükkel.

Reméljük, a történet vége az, hogy megfelelő hőmérsékleten és megfelelő világításban dolgozhatnak az Értékcikkhivatal dolgozói. Legyen a történetük tanulság mind-

azoknak, akiknek feladatuk a megfelelő munkakörülmények megteremtése. Legyen példa mindazoknak, akik még nem a legmegfelelőbb körülmények között dolgoznak, hogy a legfontosabb a munka, a feladatok ellátása — amihez természetesen a kielégítő körülményeket is elvárják.

Valamennyien egy ügyet szolgálunk. Tegye hát mindenki a dolgát tisztességgel úgy, ahogy az Értékcikkhivatal dolgozói tették és teszik, különösen akkor, ha dolgozó társainkról, az ő egészségükről van szó.

Józsa Ágnes

Töltsük el hasznosan szabad időnket!

Tanfolyamok a Postás Művelődési Központban

A szabad idő eltöltésének egyik legkedveltebb és leghasznosabb formája a különböző tanfolyamokon való részvétel. A tanfolyamokon a beiratkozott hallgatók igényeik szerint képezhetik magukat kezdő, illetőleg haladó fokon. Az új idény kezdetén a Postás Művelődési Központ az ilyen közhasznú tanfolyamokból nagy választékot kínál a postás dolgozóknak, megrendezésükben pedig alkalmazkodik az érdeklődők igényeire.

Különös érdeklődés nyilvánult meg az intenzív angol nyelvtanfolyam iránt. Az öthetes — napi négyszer negyvenöt perces — intenzív tanfolyamon részt vevők mintegy 1500 új szót és körülbelül egy évi nyelvtani anyagot sajátítanak el. Az oktatás kis csoportokban folyik, egy-egy csoport 14—16 személyből áll. A tanfolyamot kellemes környezetű klubszobák helyiségben tartják. Az intenzív angol nyelvtanfolyamnak különleges párbeszéd-tankönyve van. Gyakran használnak zenei anyagot, diafilmet és szemléltető eszközöket a tanuláshoz.

A módszer lényege és célja az, hogy a tanfolyamhallgató bármilyen helyzetben (pályaudvaron, áruházban, postán stb.) meg tudja magát értetni angolul, még ha kis hibával is. A módszer játékosabbá biztosítja a jó közérzetet, a fáradságot kiküszöbölő tanulást. A foglalkozásokat hétfőtől péntekig naponta tartják öt héten keresztül. Vannak délelőtti és délutáni csoportok. Az intenzív angol nyelvtanulást ebben a formában házi feladatok, otthoni tanulást nem igényel, így munka mellett is könnyen elvégezhető. Ot hetenként mindig újabb tanfolyamok indulnak kezdő és haladó fokon. Az intenzív angol nyelvtanítási formán kívül az intézményben hagyományos módon is folyik nyelvoztatás, mégpedig német kezdő és haladó, valamint angol kezdő és haladó fokon. Ezekre a tanfolyamokra a hallgatók egy héten egy alkalommal járnak.

A dolgozó nők körében igen kedvelt a szabás-varrás tanfolyam. Főleg szabásismereteket sajátíthatnak el a hallgatók az egyszerű szoknyától a felső-rész készítéséig. Természetesen a varrógéppel bánás is tananyaga a tanfolyamnak. Októberben tíz csoport kezdte meg — haladó és kezdő fokon — a tanulást. Hat tanfolyam a Postás Művelődési Központ épületében, négy pedig a postaszervekhez kielyezve működik. (Húsz résztvevő jelentkezésének esetében szervezhető kihelyezett tanfolyam.) Így tanulnak jelenleg a Helyközi Távbeszélő Igazgatóságán és a Posta Központi Hírlap Iroda két telephelyén két-két csoportban szabni, varrni. Ez a megoldás nagyon kedvelt a dolgozó nők körében, mert a munkaidő befejezése után azonnal kezdődhet a foglalkozás, ott, helyben. Így megtakarítják az utazási időt. A tárgyi feltételekről (terem, tábla, kréta, vonalzó) a kihelyezett tanfolyamot kérő postaszervek gondoskodik, a tanfolyamvezetőről és a varrógépről a PMK.

Nagy népszerűségnek örvend a nők körében a kondicionáló torna, amelyből az idei évadban négy csoportot szerveztünk. A célunk megfelelően összeállított gimnasztikus gyakorlatokat gyógytornászok irányítják szakszerűen. Az együtt töltött tornaórák jó hangulatúak, hatásra tartós kis közösségek, baráti körök alakulnak ki. A szocialista életmódot az aktivitás jellemzi. Nem közömbös, hogy a szabad időnket mivel töltjük el. A Postás Művelődési Központ igyekszik kedvelt és hasznos képzési formákat ajánlani a postás dolgozóknak.

Dr. Sümeghy Gyuláné

Bemutatjuk a központi könyvtárat

A könyvtárak, a hálózati központ munkatársai minden év végén értékelik egész évi munkájukat; áttekintik eredményeiket, vizsgálják tevékenységük hatását, elemzik hibáikat. Mindez nélkülözhetetlen a következő év tervfeladatainak összeállításához, a könyvtári ellátás színvonalának emeléséhez. A könyvtár, mint budapesti hálózati központ módszertani tevékenységét fejt ki tagkönyvtáraiban. Ez a tevékenység a könyvtárak valamennyi területére kiterjed. Könyvtárunknak összesen 58 ezer kötete van, ebből látja el — a helyi kölcsönzés mellett — a letéti könyvtárakat. Hálózatunkhoz 62 könyvtár tartozik, ezekből 8 önálló, 54 pedig letéti, illetve fiókkönyvtár.

A postás szakszervezeti könyvtári hálózatban legfontosabb feladatunknak a munkáművelődés segítését, az olvasóvá nevelést, majd az egyre tartalmasabb olvasmányok útján az izlés fejlesztését tartjuk. A könyvtári munkáról szóló határozatok egyértelműen kimondják, hogy a szakszervezeti könyvtárak a szakszervezeti kulturális nevelőmunka bázisai. A mindennapi munka során azonban a könyvtárosok azt is tapasztalják, hogy nem mindenütt élnek eléggé a könyvtár adta lehetőségekkel. Nem épül be kellőképpen az üzemek közművelődési tevékenységébe a könyvtári munkája. E téren az utóbbi években nagy segítséget nyújtottak a közművelődési törvény nyomán létre-

jött művelődési bizottságok. Önálló könyvtáraink vezetői tevékenyen részt vesznek a bizottságok munkájában, igyekeznek megteremteni annak lehetőségét, hogy a kulturális élet minden területén hasznosítsák a könyvet, igénybe veszik a könyvtárak adta előnyöket.

A szocialista brigádvezetők V. országos tanácskozása felhívta a figyelmet arra, hogy a kulturális vállalkások között jelentős szerepet tölt be a rendszeres olvasás. Ennek figyelembevételével a Postás Művelődési Központtal együtt módszertani ajánlást adtunk közre a szakszervezeti bizottságoknak és a szocialista brigádok vezetőinek. Javasoltuk a brigádtagoknak, hogy vitassanak meg közösen egy-egy tartalmas könyvet, továbbá tanulmányalkohoz, önművelődésükhöz igényeljük az ismeretterjesztő és szépirodalmi műveket könyvtárainkból.

A rendelkezésünkre álló statisztikai adatokból megállapíthatjuk, hogy a beiratkozott olvasók 58 százaléka szocialista brigád tagja. Egyre inkább sikerült felszámolni a vállalkások formalitásait. Ezt támasztja alá az a tény, hogy a kölcsönzött kötetek száma az előző évhez viszonyítva, csaknem 62 ezerrel emelkedett hálózatunkban. Az olvasók között a fizikai dolgozók aránya 47 százalékos, ami azt bizonyítja, hogy az üzemek dolgozói igénylik a könyvtár szolgáltatásait. Az önálló könyvtárakban az üzemi dolgozók közül a legalacsonyabb beiratkozási arány 32,5, a legmagasabb 57 százalék. Könyvtáraink forgalma, látogatói száma örvendetesen emelkedett, tehát a rendszeres olvasás egyre szélesebb körben válik természetes igénnyé.

Hálózatunkban az év elején lezártuk a „Kell a jó könyv” olvasópályázatot. Tizenegy brigád- és 107 egyéni megnevezés érkezett be, azaz 786 pályázati lapot küldtek be. Megítélésünk szerint az olvasómozgalom elősegítésére a szovjet irodalom népszerűsítését, az olvasólétszám emelkedését, az olvasómozgalom könnveit közül a leendő olvasókat az alábbi műveket olvasták: Bogomolov: Negyvennégy augusztusban, Arsenyev: Derszu Uzala, Csufikov: Az évszázad útközete, Trojejovskij: Fekete fülű fehér Bim.

A propaganda legeredményesebb formája az olvasókkal való beszélgetés, a könyvajánlás, az előolvasott könyvek megvitatása volt. A szakmúveltség növeléséhez szükséges alap- és középfokú szakkönyvek ajánlását könyvtáraink fontos feladatuknak tartják. A szabad idő hasznos eltöltéséhez iszivesen kölcsönöznek az olvasók könyveket, újságokat, folyóiratokat könyvtárainkból. Eredményeink ellenére gondot okoz hálózatunkban — az egyre növekvő állomány miatt — a könyvtárak szűkös elhelyezése. Önálló könyvtáraink közül kettőben van csak lehetőség helyben olvasásra, jegyzetkészítésre. Több könyvtárunk raktározási nehézségekkel küszködik. Ilyen feltételek mellett előfordul, hogy a könyvtáros „óvatosan” szerez be könyveket, mert nem tudja őket elhelyezni. Már nem várathat magára sokáig a normatívának megfelelő alapterületű könyvtárak kialakítása.

A hálózati módszertani munka legjelentősebb és legnagyobb segítséget igénylő területe a letéti könyvtárak gondozása. A központi könyvtár mintegy 58 ezer kötetes állománya lehetővé teszi a letéti hálózat könyvtárainak bővítését. A letéti könyvtárakban 92 alkalommal 6500 kötetet cseréltünk. Sok munkát ad a könyvek helyes tárolása, a szerzők szerint ábécébe való sorolásuk, az ismeretterjesztő irodalom rendszerezése. A központi könyvtár letéti kartonjai a szerzők szerint betűrendet, illetve a szerzőrendet követik. Minden cserénél ez szolgál alapul a megfelelő állományösszetétel kialakításához, az ismeretterjesztő irodalom kivánt arányának megteremtéséhez.

A központi könyvtár új beszerzéseiről tájékoztató jegyzéket készít. Ezzel is segíteni kívánjuk a könyvtárosokat és az olvasókat a helyes könyvválasztásban. Propaganda- és egyéb kiadványokkal segítjük a könyvtárak népszerűsítését, valamint az olvasói izlés fejlesztését. Ezenkívül rendszeresen szervezünk író-olvasó találkozókat, irodalmi előadásokat az üzemekben, hivatalokban. Bizunk abban, hogy a postás dolgozói a jövőben is igénylik a könyvtári ellátást, könyvtáraink pedig továbbra is tevékenyen szolgálják a műveltség fejlesztésének, a kulturált élet kialakításának ügyét.

Gural Ferencé

Őszinte alkotók baráti üdvözléte

Nagy sikerrel mutatkoztak be magyar közönségük előtt az olasz postás képzőművészek

Pergő olasz mondatok keveredtek a magyar szavakkal a Postás Művelődési Központ zöld termében, ahol az olasz postás képzőművészeti kiállítás október 27-i megnyitójára gyűltek a vendégek.

Először Bundik Zsigmond, a művelődési központ igazgatója üdvözölte a meghívottakat. Különös tisztelettel köszöntötte Giuseppe Raccá professzort, az Olasz Köztársaság budapesti nagykövetségének kulturális attaséját, dr. Domenico Vincenzo Barberót, az olasz Postaügyi Minisztérium szabadidő felhasználási főosztályának vezetőjét, Gabrielle La Pietra tanácsost, a delegáció tagját, Horn Dezső miniszterhelyettesét, a posta vezérigazgatóját, Simó Tibort, a SZOT osztályvezetőjét, dr. Moró Istvánt, az MSZMP VI. kerületi bizottságának első titkárát, Benke Gézőt, a Postaügyi Szakszervezetek elnökét, Kiss Ernő és Tanos Lászlóné titkárokat, valamint a szakma és a társadalmi szakszervezetek többi képviselőjét.

Az üdvözlő szavak után a Postás Szimfonikus Zenekar fiatal művészeiből alakult Hungária vonósnyél Mozart F-dur divertimentóját adta elő, majd Horn Dezső lépett a mikrofon elé. Megnyitó beszédében hangsúlyozta, hogy a kiállítás mindkét ország postásainak életében fontos esemény: az addigi cseréltetéseken alapuló jó kapcsolatot ugyanis most már a művészeti élet szférájában is tovább fejlődhet.

Méltatva az olasz postások november 18-ig megteremtett, 40 képből álló kiállítását (amelyet jövőre a magyar postások műveiből viszonzunk Rómában), elmondta: az amatőr képzőművészek nem csupán igazolták, hanem felül is múlták a várakozást, mivel — a világhírű olasz művészet lezsebb hagyományait ápolva — képesek befogadni, asszimilálni és újateremteni, amit először a görög, majd az ó eszméiket feltámasztó reneszánsz alkotók a mai modern művészekig megálmodtak. Ami pedig még különleges értékük — folytatta a vezérigazgató —, hogy túl a művészi átélesten és a technikai felkészültségen, e képeket olyan hétköznapi emberek alkották, akik érzelmeiket, szenvedélyeiket, élményeiket a napi munkájuk után öntötték formába.

Horn Dezső után dr. Barbiero tolmácsolta haláját mindazon postás szakszervezeti dolgozóknak, akik ezt a kiállítást előkészítették, ilyen magas színvonalon megrendezték. Ezután elmondta, hogy a római válogató bizottságának nem volt könnyű dolga, amikor a 160 pályamunkából ezt a negyvenet találta bemutatásra méltónak. Ugyanis az eltérő technikával (olaj, akvarell, grafika, kollázs) készült képekből, a különböző iskolák (velencei, lombard, toszkán, szicíliai) hagyományait követő stílusokból a mai ember érzés- és gondolatvilágát leghívebben kifejezőket igyekeztek kiválasztani. Teret engedve ugyanakkor a figuratív, a nonfiguratív, a realista, s a szürrealista megjelenítési módoknak is.

Dr. Barbiero azzal fejezte be közvetlen, baráti hangú beszédét, hogy osztja Schopenhauernek azt a tételét, miszerint a dilettánsok — mivel minden anyagi érdek nélkül törekednek a maguk és a mások gyönyörködtetésére — tulajdonképpen a legszíntébb alkotók. Ezért reméli azt is, hogy e szó legszebb értelmében vett dilettantizmus mindinkább elterjed, és a magyar és az olasz postások példáját követve más európai országok is bekapcsolódnak a kulturális kapcsolatok formájába, új irányt szabva ezzel az amatőr képzőművészet fejlődésének is. „Együtt nézik majd a csillagokat a művészekkel és a tu-

Horn Dezső miniszterhelyettes megnyitja a kiállítást

dósokkal az egyszerű emberek is —, mondotta végül —, hogy ki-kí a maga fantáziája, tehetsége, alkotni tudása szerint járuljon hozzá annak megfogalmazásához, ami a világ népeiben közös, emberi, ami a világot szebbé, boldogabbá teszi.”

Már a megnyitó napján szűfőliség megtelt kiállítóterem látogatói közül Nagy B. István festőművészt, a művelődési központ Zilachy György képzőművészeti stúdiójának vezetőjét arra kértük, értékelje néhány szóval az olasz postások képeit.

— Az itt egybegyűjtött negyven alkotásra véleményem szerint leginkább az jellemző — mondotta —, hogy láthatóan egymástól elszigetelt, Olaszország különböző

részein működő csoportok, egyének készítettek, tehát semmilyen egységes irányzatot nem képviselnek. Legnagyobb értékük az, hogy igen hűen fejezik ki a XIX. századból a XX-ra való átváltást a képzőművészetben. Ennek az általában konzervatív stílusnak hazánkban, sajnos, már nincsenek olyan érettségű képviselői, mint akik példaként szolgáltak az itt látható művek alkotóinak. Kimagaslóan jók, főleg azért, mert azoknak a régi iskoláknak a hagyományait mentették át korunkba, melyeket a honi amatőr képzőművészek már ódonnak tartanak, és ezért egyszerűen meg sem tanulják. Pedig — és ezt az itt sorakozó képek tanúsítják — nagy kár lenne elfelejteni.

Simon Zsuzsa

Koldus és királyfi

Karácsony tája hagyományosan a moizás időszakára is. Talán azért, mert az ünnepi készülődés lázában jóiesik küssé megpihenni, kikapcsolódni vagy csak egyszerűen azért, mert a téli hidegben kellemes a jól fűtött helyiségekben élvezni a Lumière testvérek találmányának varázsát. S hiába hozza el nekünk a televízió a nagyvilágot (még a moizt is), azt a hangulatot nem tudja pótolni, amelyet egy-egy moizelőadás jelentett hajdanán.

S aki ma a műsort összeállítja, az ideai karácsonyi programot nézve nemigen gondolt ennek az időszaknak a hangulatára. Talán ezzel magyarázható, hogy 1979-ben csak egyetlen olyan produkció akad a hét filmjei között, amely beleillik a hagyományos karácsonyi moizpremieré közé, s ez a Koldus és királyfi.

Mark Twain örökifjú regénye már könyv formájában is szerencsés ihletésű. Nem teljesen ifjúági mű, így a tizenévesek és az idősebbek egyaránt élvezhetik olvashatják és olvashatják. Klasszikussá nemeseése nem hirtette rá az unalom patináját, ellenkezőleg, fordulatai, ironikus humora, alakjainak pszichikus jellemzése ma is élő, elevenen hat. Nemzedékek nőtek fel rajta, nyújtott élményt számukra.

Sikere természetesen arra ösztönözt, hogy dramatizálják, s filmre is vigyék. Az úttörő 1920-ban Bécsben a magyar Korda Sándor (a későbbi legendás Sir Alexsander Korda) volt, a Hollywood meglepő módon csak 1937-ben ébredt rá erre a nagy lehetőségre, míg a Szovjetunióban a legnehezebb időkben, 1942-ben készült filmváltozat a történetből.

Az új, 1977-es amerikai film már színes és szélesvásznú, nálunk természetesen magyarra szinkronizálva mutatott be. Rendezője, Richard Fleischer, hírneves filmescsalád leszá-

mazottja (édesapja, Dave, Poney, a tengerész rajzfiguráinak készítője), a legbiztosabb kezű mesterek közül való. Jack Cardiff, az operatőr, a színes technika egyik specialistája a nyugati világban, és a zeneszerző, a francia Maurice Jarre is egyike a legismertebb filmkomponistáknak. A színészgárda is gondosan van összeválogatva. A kettős szerepben — a koldus és királyfi alakítottaként — Mark Lester láthatjuk, aki szinte a felvevőgép előtt nőtt fel kisfiúból reményteljes színészé váló. (A Melody és A szemtanú történetjéről ismerhetjük.) Olyan partnerei vannak, mint a szép Raquel Welch, a fértias Oliver Reed, a szelíd David Hemmings, a markáns Ernest Borgnine és Harry Andrews, valamint a világsztár Rex Harrison, s az öreg király szerepében Charlton Heston.

A filmnek külön érdekessége, hogy felvételeinek egy része Magyarországon készült, jelezve és igazolva, hogy a filmművészet nem ismer határokat.

Viszontláthatjuk tehát a megszólalásig egymásra hasonlító két kamasznak, Tom Cantynak és Edward hercegnek, az angol birodalom trónörökösének történetét, amelynek során egyikük, aki a mélyből jött, megjárja a magasságot, míg a magasság fia megismerkedik a mélyiséggel, amolyan uralkodói előiskolaként. Richard Fleischer a tőle megszokott fölüenyés biztonsággal pergeti a mese fonálát, megteremtve az igazi moizhangulatot, amelyben a hihetetlen is hihetővé válik. Rendezői erénye, hogy remekül irányítja színészeit, s érzi, érti a Mark Twain-i ironia szílid felhangjait is. Olyan film ez — s ezért hangsúlyoztuk a karácsonyi jellegét —, amelyet bátran megnézhetnek a szüvidejüket töltő iskolások, gyerekek és magunk is jól szórakozhatunk rajta.

Abel Péter

